

İSKANDİNAV GÜVENLİ ŞEHİRLER AĞI'NDAN TÜRK DÜNYASI BELEDİYELER BİRLİĞİ'NE MİSYON TRANSFERİ ÖNERİSİ: RADİKALLEŞME İLE MÜCADELE

Kaan KILIÇ*

Öz

Radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimler önemli roller oynayabilmektedir. Yerel yönetimler, merkezi hükümetin çizmiş olduğu sınırlar dahilinde stratejiler geliştirmiş olsa bile, ortaya çıkan yeni ve benzersiz durumla mücadele etmek için yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmayacaktır. Bu sorunu aşabilmek içinse yerel yönetimlerin dahil olduğu uluslararası yardımlaşma ağlarının tesis edilmesi hayatidir. Bu çalışmada, Malmros'un radikalleşmeye uyarlamış olduğu Sosyolojik Çeviri Modeli, radikalleşme ile mücadelede uluslararası iş birliği modelinin incelenmesi amacıyla kullanılmaktadır. Çalışmada, Kuzey Avrupa'daki radikalleşme ile mücadele etmek için Nordic Safe Cities Network (NSCN) tarafından kullanılan bölgesel iş birliği modelinin Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB) aracılığıyla Türk dünyasındaki belediyelere nasıl uyarlanabileceği incelenmektedir. Bu amaca ulaşmak için NSCN ve TDBB'nin faaliyetleri, iki kurum tarafından yayımlanan rapor, belge ve süreli yayınlar incelenmiştir. Makalenin temel iddiası, NSCN ve TDBB tarafından halihazırda yürütülen faaliyetlerin benzer olduğudur. Bu nedenle, TDBB'nin radikalleşme ile mücadele misyonunu benimsemesi, üye belediyelerinin aşırıcılıkla mücadele kapasitesini artıracaktır. Bu durum aynı zamanda TDBB üyesi yerel yönetimlerin güvenlik alanında entegrasyon sağlamalarına yol açacaktır.

Anahtar Kelimeler: Radikalleşme, Yerel Yönetimler, İskandinav Güvenli Şehirler Ağı, Türk Dünyası Belediyeler Birliği, Önleme.

MISSION TRANSFER PROPOSAL FROM THE SCANDINAVIAN SAFE CITIES NETWORK TO THE UNION OF TURKISH WORLD MUNICIPALITIES: COUNTERING RADICALIZATION

Abstract

Local governments play a crucial role in combating radicalization. Although they develop strategies based on central government directives, they often lack the necessary knowledge and experience to effectively address emerging challenges. To overcome this issue, it is essential to establish international cooperation networks involving local governments. Given the increasing role of local governments in

* Arş. Gör. Dr., Milli Savunma Üniversitesi Atatürk Stratejik Araştırmalar ve Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstihbarat Çalışmaları Anabilim Dalı, kaan.kilic@msu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-7926-1662>.

countering radicalization, theoretical frameworks that explain international cooperation are vital. This study applies the Sociologic Translation Model, as adapted by Malmros, to analyze cross-border policy adaptation in prevention of radicalization efforts. It examines how the regional cooperation model used by the Nordic Safe Cities Network (NSCN) to combat radicalization in Northern Europe can be adapted for municipalities in the Turkic world through the Union of Turkish World Municipalities (TDBB). To this end, the activities, reports, and documents published by NSCN and TDBB will be analyzed. This article argues that NSCN and TDBB engage in comparable activities. Therefore, adopting a mission to combat radicalization will enhance TDBB's member municipalities' capacity to counter extremism. This initiative is also likely to integrate TDBB member local governments into broader security efforts.

Keywords: Radicalization, Local Governments, Nordic Safe Cities Network, Union of Turkish World Municipalities, Prevention.

Giriş

Radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılık, ülkeleri ve toplumları tehdit etmeyi sürdürmektedir. Kavramların doğasından kaynaklanan sübjektiflik nedeniyle radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılık üzerinde mutabık kalınan tanımlamalar bulunmamaktadır. Bu nedenle kimlerin, hangi koşullar altında radikal ya da aşırılıkçı olarak tanımlanacağı net olmamaktadır. Borum'a göre radikalleşme, uç noktalardaki fikir ve anlayışların zaman içerisinde gelişmesidir (Borum, 2011, s. 9). Ancak hangi fikirlerin olağan ya da normal, hangi fikirlerin ise uç noktalardaki fikirler olduğunun belirlenmesi mümkün olmadığı için radikalleşme ve aşırıcılık, ilgili kavramları yorumlayan kişilerin dünya görüşlerine göre belirlenmektedir. Bu nedenle radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılık kavramları üzerine tartışmalar yapan kişilerin mutabık kalabildikleri yegâne husus, radikalleşmenin bir süreç içerisinde gerçekleşen bir değişim olduğudur. Küreselleşmeyle birlikte insan hareketliliğinin de artması, teknolojiye yaşanan değişimin bütün dünyayı etkilemesi, farklı radikalleşme ve aşırıcılık türlerinin farklı coğrafyalarda gözlemlenebilir hale gelmesine neden olmakta bu da ulusları, radikalleşme ile mücadelede iş birliği yapmaya sevk etmektedir.

Devletlerin stratejik öncelikleri farklı olduğu için terörizm ve radikalleşme gibi konularda ortak tanımların geliştirilmesi ve bu tanımlar çerçevesinde iş birliği modelleri oluşturulması zordur. Bu nedenle radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılıkla mücadelenin önleme safhasında, yerel yönetimlerin geliştirmiş olduğu uluslararası topluluklara ihtiyaç duyulmaktadır. Radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılıkla mücadele birden çok kurum, kuruluş ve aktörün katılımını gerektirdiği için yalnızca askeri, kolluk ve istihbari tedbirlerle bu mücadelenin başarılı olabilmesi mümkün değildir. Radikalleşme ile mücadelenin üç ayağından birisi olan önleme safhasında, yerel yönetimlerin imkân ve kabiliyetlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Esasında yerel yönetimler sağlamış oldukları hizmetlerle, dolaylı olarak radikalleşme

ile mücadelenin önleme safhası için yürütülen faaliyetleri icra etmektedir. Ancak bu faaliyetlerin rastgele yapılmaması ve belirli bir disiplin altında ele alınmasıyla radikalleşme ve şiddet içeren aşırı cılıkla mücadelede yerel yönetimlerin faydalı olacağı söylenebilecektir.

Yerel yönetimler, belirli bir bölgede yaşayan nüfusu en iyi tanıyan, ilgili nüfusun yaşadığı sıkıntıları ilk elden görebilen, bu sıkıntılara çeşitli çözüm yolları sunabilen idari birimlerdir. Radikalleşme ile ilgili çalışmaların temelinde, kişilerin ve grupların sahip oldukları sıkıntı ve şikayetlerin belirli bir süreç içerisinde radikal fikirlere dönüşmesi fikri bulunmaktadır (McCauley ve Moskalenko, 2018, s. 417). Yerel yönetimler, yapacakları sistematik çalışmalar vasıtasıyla bu sıkıntıların radikal fikirlere dönmeden evvel çözüme kavuşmasına yardımcı olacaktır. Radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin rolünü “Halk Sağlığı Modeli” çerçevesinde incelemiş Kılıç’a göre yerel yönetimler, radikalleşme ile mücadelenin birincil önleme safhasında doğrudan, ikincil önleme safhasında ise dolaylı olarak rol alabilecektir (2024, s.898). Halk Sağlığı Modeline göre üç seviyede önleme çalışmaları yapılmaktadır. Buna göre ilk seviye yani birincil seviye, hastalık oluşmadan evvel yapılan genel önleyici müdahalelerdir. Bu seviyede hedef toplumun tamamıdır. İkincil önlemede ise potansiyel risk grupları belirlenerek ilgili kişi veya gruplara yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Örneğin ailesinde belirli hastalık öyküleri bulunan kişilere yönelik sağlık taramalarının yapılması bu kapsamda değerlendirilmektedir. Üçüncül seviye ise önlemenin ötesinde bir müdahale türüdür. Bu aşama oluşan hastalığı yok etmeye yönelik müdahaleleri içermektedir. Kılıç’ın iddiasına göre yerel yönetimler, radikalleşme ile mücadelede birincil ve ikincil önleme seviyelerinde görev alabilmektedir. Birincil seviye önleme çalışmalarıyla radikal hareketlerin ortaya çıkmasına yönelik nedenlerin yok edilmesi hedeflenmektedir. İkincil seviyede ise bulunduğu çevrede radikalleşmenin etkilerine maruz kalan kişiler hakkında tasarlanan müdahale seçenekleri bulunmaktadır (2024, s. 898).

Radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin rolü konusunda yabancı literatürde çok sayıda süreli yayın bulunmaktadır. Özellikle İskandinav ülkelerinde birçok araştırmacı radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin rolü konusuna değinmiş ve farklı yerel yönetimlerin birbirleriyle kurmuş oldukları sosyal ağları incelemiştir. İlgili ağlar içerisinde farklı yerel yönetimlerin uygulamış oldukları projeler, programlar tartışılmış ve diğer yerel yönetimlere örnek teşkil etmesi sağlanmıştır.

Malmros, yerel yönetimlerin radikalleşmeyi algılamasını sosyolojik çeviri modeli çerçevesinde ele almıştır. Malmros’a göre, radikalleşme gibi sosyal olarak inşa edilmiş olan fikirler, bir bölgeden diğerine doğru giderken yayılmak yerine tercüme edilmektedir (2019, s. 42). Bu çalışmada, Malmros’un, Czarniawska ve Joerges’ten esinlenerek radikalleşmeye uyarlanmış olduğu sosyolojik çeviri modeli, radikalleşme ile mücadelede uluslararası iş birliği modelinin incelenmesi amacıyla kullanılacaktır. Sosyolojik çeviri modeline göre, dört aşamalı bir çeviri zincirinden

bahsedebilmek mümkündür. Zincirin ilk halkası, bir fikrin bir başka mekâna gidebilmesi için bulunduğu kurumsal ortamdan çıkarılarak incelenmesi ve tercüme edilmesidir (2019, s. 43). Bu aşamada fikrin somutlaştırılması, gözle görülebilir hale getirilmesi önemlidir. Somutlaşmayan ve soyut olarak kalan fikrin bir yerden başka bir yere gidebilmesi ve anlaşılması mümkün gözükmemektedir (Czarniawska, 2009, s. 425). İkinci aşamada daha önce somut hale gelmiş olan fikir, yeni gerçekliğe uyacak şekilde tercüme edilmekte ve yeni ortamında uygulanmaktadır (Czarniawska & Sevón, 2005). Üçüncü aşamada fikir artık bir kurum haline gelmektedir ve son olarak fikir tekrar soyut bir hale gelerek farklı zaman ve mekanlarda ele alınmak üzere tekrar seyahate çıkmaktadır (Malmros, 2019, s. 43).

Çalışmada NSCN'in uygulamakta olduğu radikalleşme ile mücadele misyonunun, Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB) tarafından benimsenme ve Türk dünyasını ilgilendiren coğrafyalarda yeni bir radikalleşme ile mücadele ağının tesis edilebilmesi durumu tartışılacaktır. Bu amaca ulaşabilmek maksadıyla, çalışmanın ilk kısmında radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin rolü kısaca anlatılacaktır. Çalışmanın ikinci kısmında NSCN tarafından yayımlanan strateji belgelerinin incelenmesiyle, yerel yönetimlerin radikalleşme ile mücadelede iş birliği yapma ve mevcut politikaların iyileştirilmesi için oluşturulan sosyal ağlar, topluluklar incelenecektir. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise TDBB tarafından yayımlanan yıllık faaliyet raporları, süreli yayınlar ve TDBB'ye bağlı olarak çalışan Uluslararası Yerel Yönetimler Eğitim Merkezinin (UYEM) yayımladığı raporlar incelenerek TDBB'nin yapısı ve işleyişi ele alınacaktır. Bu kapsamda TDBB tarafından yayımlanan 13 yıllık faaliyet raporu, 6 UYEM raporu ve 33 sayılı Avrasya'da Yerel Gündem Dergisi incelenmiştir.

Çalışmanın temel iddiası, NSCN'nin İskandinav coğrafyası özelinde geliştirmekte olduğu radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin iş birliği anlayışının, TDBB tarafından Türk dünyasını ilgilendiren coğrafyalarda da geliştirilebileceğidir. Çalışmanın temel varsayımı, NSCN ve ilgili ağa dahil olan yerel yönetimlerin yapmış oldukları temel hizmetlerin, TDBB ve TDBB üyesi yerel yönetimler tarafından da uygulandığıdır. Ancak NSCN yapmış olduğu faaliyetleri bir program dahilinde ve belirli bir amaca uygun olarak gerçekleştirdiği ve sahip olduğu misyonu doğrudan tarif ettiği için TDBB'ye göre birkaç adım öndedir. Ancak TDBB sahip olduğu güçlü kurumsal yapısı ile fark yaratmaktadır. Çalışmanın destekleyici iddialarından birisi, TDBB'nin sahip olduğu güçlü kurumsal yapıya ek olarak radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılığın oluşmasına neden olan etkenlerin önlenmesi misyonunu benimsemesinin, yalnızca yerel yönetimlerin değil bölgesel güvenliğin tesis edilmesine de katkı sağlayacağıdır. TDBB, Orta Asya'dan Balkanlara kadar uzanan çok geniş bir coğrafyadan üyeleri bünyesinde barındırmaktadır. TDBB'ye üye olan yerel yönetimlerin içerisinde Türk Devletleri Teşkilatına üye olmayan ülkelerden belediyeler de yer almaktadır. Bu nedenle TDBB yalnızca Türk dünyasını politik olarak doğrudan ilgilendiren coğrafyaları

değil Türk dünyasını kültürel ve sosyal olarak ilgilendiren coğrafyaları da kapsamaktadır. 2010'ların başından itibaren artan göç hareketleri düşünüldüğünde ilgili coğrafyalar, mevzubahis göç hareketlerinin kaynağı, hedefi ve geçiş noktalarını kapsamaktadır. TDBB eliyle yerel yönetimlerin radikalleşme ile mücadelede farkındalık kazanması, ilgili coğrafyalar içerisinde hareket eden insan kitlelerinin aşırılışmasına neden olan etkenlerin öğrenilmesi ve engellenmesine yardımcı olacaktır.

Bir diğer önemli husus ise radikalleşme ve radikalleşme ile mücadele konusunda sahip olunan literatürün batı merkezli gelişmesinden dolayı, radikalleşme ile ilgili ortaya çıkan emarelerin Batı merkezli yorumlanmasıdır. Sosyolojik Çeviri kuramıyla da değinildiği gibi radikalleşme ve radikalleşme ile mücadele kavramlarının farklı mekân ve zamanlara göre tekrar ele alınması ve yalnızca Batılılar tarafından benimsenen kavramlar ışığında değil Türk dünyasını ilgilendiren coğrafyaların sahip olduğu hassasiyetler de gözetilerek yeni yaklaşımların geliştirilmesi gerekmektedir. TDBB sahip olduğu güçlü kurumsal yapı ve üyelerinin çokluğuyla bu misyonun yerine getirilmesi için önemli bir aktördür.

1. RADİKALLEŞME VE ŞİDDET İÇEREN AŞIRICILIKLA MÜCADELEDE YEREL YÖNETİMLER

Radikalleşmenin önlenmesi ve erken tespit edilebilmesinin en etkili olduğu seviye yerel düzeydir (European Commission). Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler tarafından Avrupa Komisyonuna radikalleşme kavramı için ortak bir tanım üzerinden uzlaşmaya varılması konusunda çağrılar yapılıyor olsa da üye devletlerin benzersiz siyasi, kültürel ve hukuki unsurlarının olması nedeniyle radikalleşme üzerinde birbirinden farklı tanımların yapılabildiği görülmektedir (European Committee of the Regions, 2016, s. 4). Farklı radikalleşme tanımlarının yapılması ve her ülkenin önceliğinin farklı olması nedeniyle radikalleşme ile mücadelede ülkeler arası iş birliği yapılması zordur. Ancak AB ülkeleri bu eksikliği giderebilmek maksadıyla yerel yönetimler arasında iş birliği yapabilecek alternatif ağlar kurmaktadır. Bu ağlardan bir tanesi Radikalleşme Farkındalık Ağı bünyesinde kurulan Yerel Yönetimler Çalışma grubudur (Radicalization Awareness Network- RAN LOCAL).

Radikalleşme yalnızca ülkelerde, toplumlarda ya da gruplarda farklı şekilde tezahür etmemektedir. Radikalleşme kavramı, her bireye özgü olacak şekilde farklı gelişebilen kişiselleştirilmiş bir süreçtir (Aryaeinejad & Scherer, 2024, s. 5). Radikalleşme ile ilgili farklı tanımlarda ortak olan yegâne husus, radikalleşmenin kişide yaşanan bilişsel ve davranışsal değişiklikleri barındıran bir “süreç” olmasıdır.

Radikalleşme ile mücadele programları tasarlamaya çalışan ülkeler, birey ya da gruplarda yaşanan değişimleri anlamlandırmak için birey/gruplardaki emarelere odaklanmaktadır. Radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılıkla ilgili emareler üzerine düşünmek ve bu emareleri listeleterek

belirli kalıplar oluşturmaya çalışmak bazı durumlarda aksaklıklara neden olabilecektir (European Union, 2019, s. 10).

Ülkeler tarafından her türlü davranış ve tutum değişikliği, radikalleşme emareleri arasına alınabilmektedir (Malmros, 2019, s. 41). Bağlamından kopuk değerlendirilen her türlü farklı davranış ve tutumun radikalleşme emaresi olarak ele alınması nedeniyle kavramın sübjektif doğası açığa çıkmaktadır. Burada anımsanması gereken husus, radikalleşme ve radikal olma durumunun aynı manalara gelmediği ve günümüzde toplumun çoğunluğu tarafından kabul edilen, normalleştirilen düşüncelerin vaktiyle radikal fikirler olabildiğidir (Malmros, 2019, s. 50). Belirli emarelerin tek başına radikalleşme tanımının içerisine konulması ile ilerici ya da muhalif fikirlere sahip olan kişiler, radikalleşen bireyler olarak tanımlanabilecektir. Bu konuya bir başka örnek ise dini vecibelerini gerçekleştiren kişilerin davranış kalıplarını radikalleşme emarelerinin içerisinde saymaktır (Homeland Security of the U.S., 2011, s. 8). Bu şekilde radikalleşme ile mücadelede başarı elde edilemeyeceği gibi radikal ve aşırı örgütlere de propaganda fırsatı verilecektir. Ancak belirli emareleri gözden kaçırmak da yine radikalleşen bireylerin geç fark edilmelerine neden olacaktır. Kısacası denilebilir ki yetersiz tepki, aşırı tepki kadar tehlikelidir (European Union, 2019, s. 18). Bir birey ya da grupta bir veya daha fazla emarenin bulunuyor olması, mevzubahis kişi ya da kişilerin muhakkak radikalleşme yoluna girdiklerini göstermemektedir. İlgili emareler içerisinde bulundukları bağlam çerçevesinde değerlendirilmeli ve söz konusu değişikliklerin nedenleri üzerine kafa yorulmalıdır (European Union, 2019, s. 9). Tehdit değerlendirmesi yapılırken kişinin geçmişi ve içerisinde yaşadığı toplumun karakteristik özelliklerinin doğru yorumlanması gerekmektedir. Emarelerin değerlendirilmesinde yerel yönetimler, kolluk kuvvetleri, sosyal hizmet uzmanları, okullar ve aileler bir iş birliği ağı oluşturarak oluşabilecek yanlış anlaşılmanın önüne geçmelidir (OSCE, 2018, s. 58).

Radikalleşme ve şiddet içeren aşırıçılıkla mücadele, birbirini tamamlayan bir yapbozun parçalarını andıran üç aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar, önleme, müdahale ve cezalandırma aşamalarıdır (European Committee of the Regions, 2016, s. 10). Radikalleşme ve şiddet içeren aşırıçılıkla mücadele konusu, genel olarak ulusal hükümetler ve kolluk güçleri vasıtasıyla ele alınıyor olsa da yerel yönetimlerin de sürece katkısı olabileceği düşünülmektedir. İsveç ve Danimarka gibi bazı ülkeler, radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlere geniş yetkiler tanımlıyorken, bazı ülkeler ise yerel yönetimlere bu konuda daha az rol vermektedir. Bu durum ülkelerin sahip olduğu siyasi kültür ve idari yapıdan kaynaklanabilmektedir. Ancak yine de yerel yönetimlerin sağlayabileceği katkı küçümsenmemelidir.

Önleme çalışmalarının tek kurumun katılımı ve çabası ile başarılı olması mümkün değildir. Bu nedenle yerel yönetimlerin farklı uzmanlık yeteneklerine ihtiyaç duyulmaktadır (European Union, 2019, s. 9). Genel olarak bakıldığında yerel yönetimlerin yöneticileri, bölge halkı ile daha fazla

iletişimde olan ve radikalleşmeye neden olabilecek şikayetlerin ortaya çıkmasının engellenmesinde etkili olabilecek aktörlerdir (Strong Cities Network, 2023, s. 16). Dolayısıyla yerel yönetimlerin, radikalleşme ile mücadelenin önleme alanında aktif bir şekilde katılımı söz konusudur. Bir bölgede yaşayan birey veya gruplardaki emareleri anlamlandırabilecek ve bu gruplara yönelik bir ağ inşa edebilecek imkân ve kabiliyetlere sahip olan yerel yönetimler, radikalleşmeyi önleyebilmek ve vakaları çözebilmek için iş birliği mekanizmaları inşa edebilecektir. Ancak çoğu durumda radikalleşmeye has bir ağ inşa etmeye gerek bulunmamaktadır (European Union, 2019, s. 16). Yerel yönetimlerin halihazırda faaliyet alanında bulunan birçok sosyal girişimin ve ağın güçlendirilmesi ile radikalleşmenin önlenmesi mümkündür. Hatta denilebilir ki radikalleşme ile mücadele ifadesi kullanılmadan önleme çabalarının başarıya ulaşması daha çok arzu edilmektedir.

Radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimler niçin önemlidir? Bu sorunun cevabı yerel yönetimlerin sahip olduğu yeteneklerin, radikalleşme ile mücadelede önleme çabalarıyla örtüşmesinden kaynaklanmaktadır. Radikalleşme ile ilgili teoriler incelendiğinde birey ve grupların yaşadığı sıkıntılar ve sahip oldukları şikayetlere dikkat çekildiği görülmektedir (McCauley & Moskalenko, 2008, s. 417). Yerel yönetimler bu sıkıntıları, şikayetleri ilk elden görebilen ve değerlendiren kurumlardır. Bireylerin yaşadığı sıkıntılar genellikle merkezi hükümetler tarafından erken seviyede fark edilememektedir, ancak yerel yönetimler merkezi hükümetlere nazaran daha küçük bir nüfusu idare etmekle yükümlü oldukları için birey ve gruplardaki değişimleri yorumlamakta daha esnek olabilmektedir. Örneğin topluluklar içerisinde bulunan radikalleşmiş birkaç kişinin varlığı nedeniyle bütün bir grubu damgalamak ve ötekileştirmek, radikalleşme ile mücadelenin başarılı sonuçlar vermesine mâni olacaktır. Bu olumsuzlukların önüne geçebilmek maksadıyla yerel yönetimlerin öncülüğünde topluluklarla iletişimin güçlendirilmesi gerekmektedir (Homeland Security of the U.S., 2011, s. 2). Avrupa'da Müslümanların görmüş olduğu damgalama ve ötekileştirmeler nedeniyle Müslüman topluluklar arasında radikalleşme emareleri görülebilmektedir. Belediye başkanları Müslümanlarla iletişime geçerek karşıt anlatı geliştirmek ve ağ oluşturmak konusunda öncü rol oynayabilmektedir (European Committee of the Regions, 2016, s. 8).

Şiddet içeren aşırıcılık ve radikalleşmeye karşı koymanın en iyi yollarından birisi, birey ve grupları radikalleşmenin etkilerine karşı dirençli hale getirebilmektir. Kolluk kuvvetleri ve merkezi hükümetler insanları güvende tutma konusunda etkili tedbirler almaktadır ancak aynı zamanda topluluklarla etkileşime girilmesi de önemlidir (Homeland Security of the U.S., 2011, s. 2). Kısacası radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin rolü, nefret, aşırıcılık ve kutuplaşmaya karşı sürdürülen önleme çabalarında proaktif bir şekilde bulunmaktır (Strong Cities Network, 2023, s. 14).

Radikalleşme ile mücadelede önleme çabaları, çoğunlukla bireylerin rızasına dayalı olarak ilerlediği için insanların ilgili programlara katılmaları

konusunda ikna edilmeleri gerekmektedir. Rıza inşa edebilmenin en pratik yollarından birisi ise insanların yerelde daha kolay ulaşabildiği idarecilerle iletişim halinde kalmasını sağlamaktır. Yerel yönetimler, yalnızca radikalleşen kişilerin tespit edilmesi ve kolluğa iletilmesinde değil, ilgili kişilerin sunulan yardımları kabul etmeleri konusunda ikna edilmesinde de rol oynayabilmektedir. Örneğin yalnızca hükümet eliyle işletilen radikalleşme ile mücadele programlarına yerelde yaşayan insanlar tarafından şüpheyle yaklaşılabilmektedir. Hükümetin siyasal gerekçelerle muhalifleri bastırmaya, damgalamaya çalıştığı düşünülebilmektedir, oysaki yerel yönetimlerin de radikalleşme ile mücadelenin önleme safhasında bir aktör haline gelmesiyle bu endişeler azalabilecektir.

Radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin yaşadığı birtakım zorluklar da bulunmaktadır. Öncelikle yerel yönetimler -içerisinde bulundukları ülkenin siyasi ve idari yapısına göre değişmekle birlikte- kısıtlı yetkilere sahiptir. İnsanların radikalleşen bireylerle ilgili bilgi paylaşma konusunda isteksiz olmaları ve korkmaları nedeniyle yerel yönetimlerin de radikalleşen ve aşırılaşan bireyleri tespit etmede geç kalabildikleri görülmektedir (Olsson, 2018, s. 46). Ayrıca yerel yönetimlerin bünyesinde radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılıkla ilgili uzman personelin bulunmaması nedeniyle tespit edilen olağan dışı davranışların yanlış yorumlanabilmesi de söz konusudur. Örneğin lise çağında bulunan bir gencin göstermiş olduğu farklı davranışların bir radikalleşme emaresi mi yoksa gençliğin vermiş olduğu basit bir isyan hali mi olduğunun anlaşılması çoğu vakada tespit edilememektedir. Radikalleşmenin bilişsel sonuçları ile radikal fikirler arasında ayrımın yapılamaması, yerel yönetimlerin bu konuda gerekli akademik ve teknik uzmanlığa sahip olmaması, radikalleşme ile mücadeleyi, radikal fikirler ile mücadeleye çevirmekte bu da toplumdaki çok sesliliğe ve ifade özgürlüğüne zarar vermektedir (Malmros, 2019, s. 62). Nitekim radikalleşme ile ilgili yerel yönetimlerin katılımını araştıran anket ve mülakat çalışmalarında bir katılımcı durumu şu şekilde özetlemektedir:

“Radikalleşme konusunda farklı çalışılmıyor. Biz de aynı yöntemleri kullanıyoruz. Başka belediyelerde radikalleşme konusunda daha uzman kişiler olabilir ama bizim radikalleşme endişesi duyulan kişileri doğrudan tespit edebilecek uzmanlığa sahip personele ihtiyacımız var” (Olsson, 2018, s. 44).

Çoğu ülkede halihazırda radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılıkla ilgili yurt çapında geçerli bir strateji belgesi bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı ülke içerisinde yer alan yerel yönetimlerin birbirinden çok farklı stratejileri benimsemeleri nedeniyle radikalleşme ile mücadelenin başarıya ulaşması güçleşmektedir. Örneğin bir belediye, radikalleşme ile mücadele planı üretirken belirli zorluklarla karşılaşp bu zorlukları aşmış olabilir ancak herhangi bir genel strateji olmaması durumunda başka bir belediye de radikalleşme ile mücadele planı üretirken aynı zorluklarla karşılaşabilecektir. Halbuki merkezi bir strateji ile çerçeve çizilebilirse, yerel yönetimler iş birliği

yapabilecek ve böylelikle belediyeler radikalleşme ile mücadele konusunda politikalar geliştirirken sıfırdan başlamak durumunda kalmayacaktır (Olsson, 2018, s. 61). Aynı sorun yerel yönetimlere yeni yöneticilerin gelmesiyle de ortaya çıkmaktadır. Yeni gelen yöneticilerin siyasal ideolojileri doğrultusunda radikalleşme tanımları değişmekte ve sil baştan bir strateji hazırlanabilmektedir.

Yerel yönetimlerin anlayışlarında farklı yorumlamaların sorunlara yol açmaması için merkezi bir stratejinin bulunması önemlidir. Diğer taraftan yerel yönetimlere radikalleşme ile mücadele alanında belirli bir rol verilmemesi ve hükümet tarafından yayımlanan stratejinin katı olması durumundaysa yerel yönetimlerin, radikalleşmeyi tek düze, bağlamından kopuk ve her duruma uyabilecek soyut, istikrarlı bir sorun şeklinde tanımlamaları muhtemeldir (Malmros, 2019, s. 63). Örneğin hükümet tarafından yayımlanan strateji belgelerinde aşırı sağ tandanslı radikalleşme üzerinde duruluyorken ilgili yerel yönetimin radikalleşme ile ilgili hassasiyeti farklı bir sorun üzerinden gelişebilmektedir. Bu durumda katı sınırlarla çizilen strateji, yerel yönetime esneklik sağlayabileceği bir alan bırakmadığı için ilgili bölgede gelişen radikal ve aşırı hareketler gözden kaçabilecektir. Aynı şekilde ilgili stratejinin yerel yönetimlere fazla serbestlik tanınması ile de ülke genelinde azınlık durumunda olan toplulukların yerel yönetimler eliyle ülkenin geri kalan çoğunluktaki insanlarını aşırı olarak ele alması ve ayrılıkçı propaganda yapabilmesi mümkündür. Bu nedenle radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlere verilecek yetkilerde dengenin kurulması sağlanmalı ve çizilecek merkezi strateji içerisinde yerel yönetimlerin yetkilerini kullanma durumları takip edilmelidir. Eğer yetkinin kötü yönde kullanıldığına yönelik bir tespit yapılırsa da İngiltere’de olduğu gibi yerel yönetimin yetkisi belirli bir süreyle askıya alınmalıdır (Sandford, 2022, s. 9).

Radikalleşme ile mücadele konusunda yerel yönetimlerin iş birliği yapmasını üç seviyede ele almak mümkündür. Bunlar aynı ülke içerisinde merkezi bir strateji ile çevrelenebilen ya da ülkenin idari yapısına göre merkezi bir strateji gerektirmeyen ulusal ağlar, benzer kültürel özelliklere sahip ülkeler içerisinde bulunan yerel yönetimlerin, ortak sorunları çözmek amacıyla tesis ettikleri bölgesel ağlar ve tecrübe aktarımı yoluyla farklı ülkelerden belediyelerin radikalleşme konusunda bilgilerini arttırmak amacıyla dahil oldukları küresel ağlardır. Ulusal ağlara örnek olarak Almanya’da İçişleri ve Yurt Bakanlığı tarafından kurulmuş olan Deradikalizasyon İçin Örnek Belediyeler (Modellkommune Deradikalisierung- MoDeRad) projesi verilebilmektedir. Projeye genel olarak bakıldığında, belirli görevler karşılığında belediyelere hibe verildiği gözükmemektedir. Proje kapsamında belediyelere üç soru sorulmuş ve belediyelerin radikalleşme ile mücadele farkındalığı proje başlangıcı ve bitişine göre ölçülmeye çalışılmıştır. İlgili sorular şu şekilde sıralanmaktadır:

- Projeye neden başvurduunuz? Bu proje aracılığıyla neyi başarmak istediniz?

- Proje sayesinde neler başardınız? Proje ile nasıl bir deneyim kazandınız? Diğer belediyelere neler aktarmak istersiniz?
- Projenin başlangıcında radikalleşme ile ilgili neleri bilmeyi dilerdiniz? (Federal Ministry of the Interior and Community [Germany], 2022, ss. 11-13)

Almanya İçişleri ve Yurt Bakanı Faeser'in önsözü ile yayımlanan proje değerlendirme raporunda bu sorularla ilgili projeye katılan belediyelerin yanıtları yer almaktadır. Belediyeler sorulan soruların haricinde yapılacaklar ve yapılmayacaklar listesi yayımlamış ve diğer belediyelere önerilerde bulunmuşlardır. Bazı belediyelerin verdikleri cevaplarda grup ve topluluklara işaret etmeleri ve onları öne çıkarmaları, bu grupların damgalanmasına yol açmaktadır.

Bölgesel ağlara örnek olarak Avrupa Birliği bünyesinde kurulan Radikalleşme Farkındalık Ağı'nın Yerel Yönetimler Çalışma grubu (Radicalization Awareness Network- RAN LOCAL) verilebilmektedir. Çalışma grubu, radikalleşme ile mücadele çabalarını koordine eden ve çok kurumlu yapıları bünyesinde barındıran yerel yönetimleri bir araya getirmekten sorumludur (European Commission). RAN LOCAL tarafından yayımlanan belgeler ile yerel yönetimlere ve merkezi hükümetlere radikalleşme ile mücadele hususunda pratik bilgiler sağlanmaktadır. Bölgesel ağlara örnek olarak verilebilecek bir başka topluluk ise NSCN'dir. Bu ağ ile ilgili detaylı bilgi üçüncü bölümde ele alınacaktır.

Güçlü Şehirler Ağı (Strong Cities Network) ise küresel düzeyde yerel yönetimler arasında iş birliği tesis etmeye çalışan topluluklara bir örnek olarak sunulabilmektedir. Güçlü Şehirler Ağı göreve yeni gelen belediye başkanlarına ve şehir yönetimlerine yönelik el kitapları hazırlamakta ve onları göreve başlamadan önce hazırlık yapma, görev süresinde önleme faaliyetleri idare etme ve müdahaleye yönelik hususları düzenleme konusunda bilinçlendirmeye çalışmaktadır (Strong Cities Network, 2023, s. 14).

2. İSKANDİNAV GÜVENLİ ŞEHİRLER AĞI- NORDIC SECURITY CITIES NETWORK

Radikal ve aşırı hareketler tüm dünyada olduğu gibi kuzey ülkeleri için de bir tehdittir. Her ne kadar kuzey ülkeleri refahın ve sosyal devlet anlayışının hâkim olduğu ülkeler olarak bilinseler de küreselleşmenin ve göç hareketlerinin artmasıyla radikal ve aşırı hareketlerin etkilerinden uzak kalamamaktadırlar. İskandinav toplumları için temel sorun haline gelen aşırıçılık, yalnızca şehirlere ve bireylere yönelik şiddet içeren eylemlere neden olduğu için değil, aynı zamanda demokratik düzene ve İskandinav yaşam tarzına meydan okuduğu için de tehlikeli olarak değerlendirilmektedir (NSCN,2020, s.2). Radikalleşme ve şiddet içeren aşırıçılığın yıkıcı etkilerini aşabilmek ve sosyal, refah devlet yapılarını koruyabilmek maksadıyla kuzey ülkeleri birtakım girişimlerde bulunmaktadır. Evvela ülkeler kendi başlarına

radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılıkla ilgili strateji planları geliştirmiş daha sonra uluslararası iş birliğini güçlendirme yoluna gitmişlerdir. İş birliği için atılan adımlardan bir tanesi, 2015 yılındaki Kopenhag Saldırıları sonrasında 2016'da Kuzey Avrupa Bakanlar Konseyi tarafından başlatılan NSCN'dir (NSCN, t.y., s. 1). NSCN, 2020 yılından itibaren bağımsız bir dernek haline gelerek faaliyetlerine devam etmektedir (NSCN, 2024, s. 5). İskandinav Bakanlar Konseyi, yönetim kurulundaki bir temsilcisiyle ittifakın bir parçası olmaya devam etmektedir ve ittifakın finansmanı ve fikir ortağı konumundadır. (NSCN, 2021, s. 2).

Ağ kendisini, İskandinav şehirleri ve ortaklarından oluşan bir ittifak olarak tanımlamaktadır. İnsan haklarına ve özgürlüklere saygı duymayı, açık fikirli ve hoşgörülü olmayı temel İskandinav değerleri olarak tanımlayan girişim, bu değerleri korumayı ve vatandaşların tehdit olarak algılanmadığı güvenli toplumlar oluşturmaya temel düstur olarak edinmektedir ((NSCN, t.y., s. 1). NSCN'nin amacı, yerel yönetimler, kolluk kuvvetleri ve sivil toplumun katılımı ile radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılığa karşı dirençli şehirler oluşturulmasına yardım etmektir (NSCN, 2021, s. 2). Beş İskandinav ülkesinden (Danimarka, İsveç, Norveç, İzlanda ve Finlandiya) 21 şehir yönetiminin katıldığı NSCN, demokratik değerleri korumak, toplumsal entegrasyonu sağlamak, yerel yönetimlere topluluk katılımını teşvik etmek ve vatandaşları nefret, ayrımcılık ve şiddet içeren aşırıcılıktan korumayı hedeflemektedir (NSCN, 2021b, s. 2).

NSCN yayımladığı strateji belgeleri ve faaliyet raporlarında neden şehirler üzerinde durulması gerektiğini izah etmektedir. Öncelikle yerel yönetimler, yerel toplulukların hassasiyetlerini ve karşılaştıkları zorlukları tanımlamada merkezi hükümetlere göre daha avantajlı konumdadır. Her şehrin birbirinden farklı özellikleri olabileceği için güvenli şehirler yaratma konusunda farklı fikirleri olabilecektir ancak şehirler ne kadar farklı yapılarda olsalar da benzer sorunları da paylaşmaktadır. (Nordic Council of Ministers, 2017, s. 8). NSCN sayesinde birbirinden farklı sorunlara sahip yerel yönetimler bir araya gelerek deneyimlerini paylaşmakta ve diğer yerel yönetimlere kendi tecrübeleri üzerinden farklı bakış açıları kazandırmaktadır.

NSCN, 2022 yılında Kopenhag'ta ve 2023 yılında Vantaa'da yıllık zirveler düzenlemiştir. Düzenlenen zirvelerde yerel yönetimler, radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılığa karşı mücadele yöntemlerini birbirleriyle paylaşmaktadır (Strong Cities Network, 2022). Ayrıca düzenlenen çevrimiçi seminerler vasıtasıyla farklı uzmanlıkların birbiriyle etkileşimi söz konusudur. NSCN, ilki Şubat 2021'de olmak üzere 11 tane Aşırıılıkçılık Bilgilendirme belgesi yayınlamıştır. Bilgilendirme belgelerinde genel olarak İskandinavya'da yakın zamanda gerçekleşen olaylar ile ilgili analizler ve güncel tehditlere yönelik değerlendirmeler yapılmaktadır. 2024 yılı itibariyle Aşırıılıkçılık Bilgilendirme belgeleri yerini Demokrasi Spotlight ismi verilen ve yılda 4 defa yayımlanması düşünülen analiz belgelerine bırakmıştır. Bu değişikliğin nedeni, okuyucular ve takipçiler arasında demokrasi inşa etme ve

aşırı cılığı önleme konusunda daha özel uzmanlık sağlayan yeni bir yaklaşıma ihtiyaç duyulması olarak gösterilmiştir (NSCN, t.y.a). Konuyla ilgili ilk belge, İskandinavya’da Gençlik Suçlarıyla Mücadele ismiyle yayımlanmıştır.

NSCN, şehirlerin yerel girişimlerini güçlendirmek ve onlara yardımcı olabilmek maksadıyla şehirlere çeşitli kılavuzlar sunmaktadır (NSCN, t.y., s. 1). Ağ, yerel yönetimlere kendi güvenli şehir stratejilerini planlarken ve mevcut planlarını yenilerken ilk adımı atabilmeleri için ilham vermeyi ve olanak sağlamayı istemektedir. Yayımlanan strateji belgelerinin dinamik olduğu ve bir yerel yönetimde uygulanmakta olan stratejinin bir diğetine yerel koşullar gözetilerek aktarılması gerektiğı ifade edilmektedir (NSCN, 2020, s. 2). Belgenin dinamik olması ve sürekli güncellenmesi nedeniyle de yeni ve farklı uygulamalar konusunda açık fikirli davranılmaktadır. NSCN, şehirlerde üç hedef grupta çalışmaktadır:

1. Belediye başkanları ve politikacılar,
2. Yerel yönetimlerdeki profesyoneller, kolluk kuvvetleri ve sivil toplum,
3. Gençler (NSCN, 202, s. 2).

NSCN Ağı, şiddet korkusu olmayan güvenli şehirler inşa edebilmeye yönelik altı hedef belirlemiştir:

1. Güvenli kentsel alanlar,
2. Güvenli çevrimiçi alan,
3. Güçlü aileler,
4. Güvenli kamu kurumları,
5. Güçlü gençlik katılımı,
6. Güvenli topluluklar (Nordic Council of Ministers, 2017, s. 9).

Güvenli kentsel alanların şehirlerin işlevselliğı açısından önemli olarak değerlendirilmektedir. Kentsel alanların görseelliğe dayalı olarak yapılan tasarımı bir yandan yaratıcılığı teşvik ederken öte yandan insanların kendilerini güvende hissetmemelerine ve yasadışı olayların yaşanmasına yönelik riski arttırabilmektedir (Nordic Council of Ministers, 2017, s. 15). Örneğın yeşil alanlar hem estetiğın hem de güvensizliğın bir sembolü olabilmektedir. Eğer bir yeşil alan bakımlı ve düzenli bir şekilde tutulabilirse, o şehirde yaşayan insanlar için estetik bir kazanım ve güzellik olabilecektir ancak yoğun bitkilendirme aynı zamanda görünürlüğü de engelleyebileceğı için bakımsız ağaçlar, çalılar ve otların varlığı şehir içinde karanlığa neden olarak yasadışı faaliyetler için saklanma noktaları oluşturabilecektir (NSCN, 2021b, s. 32). Estetik ve güvenlik arasındaki dengeyi koruyabilmek ve güvenli bir şehir inşa edebilmek için farklı kurumlardan uzmanların bilgisine ihtiyaç duyulmaktadır. 2020 yılında NSCN ve SLA Mimarlık, Güvenli Kentsel Alanlar Görev Gücü’nü oluşturarak şehirlerin hem güvenli hem de estetik bir görünüme sahip olabilmesi için birlikte çalışmaya başlamıştır (NSCN, 2021b, s. 7). Güvenli Kentsel Alanlar Görev Gücü ve Kuzey Avrupa yerel yönetimleri arasındaki iş birliğıyle güvenli kentsel alanlar yaratmak için beş ilke geliştirilmiştir:

- a. Yerel İttifaklar oluşturun: Yerel ittifaklar oluşturarak tüm paydaşların gerçekleştirilecek faaliyetleri sahiplenmesi ve desteklemesi sağlanmalıdır. Farklı uzmanlıklar arasında bilgi paylaşımına yönelik platformların oluşturulması önemli bir başlangıç olacaktır (NSCN, 2021a, s. 1).
- b. İnsanlarla Başlayın: Toplumsal dinamikleri tanımak ve insanların güvenliğe yönelik algılarını bilmek ihtiyaç duyulan girişimlerin başlatılmasında etkilidir (NSCN, 2021b, s. 9).
- c. Hariç tutmayın dahil edin: Şehirlerde bulunan farklı sosyal grupları dinlemek ve onlarla etkileşime geçmek gerekmektedir. Kentsel mekanlar, farklı ihtiyaçları ve sorunları bulunan topluluklara olanak sağlamalıdır. Farklı topluluklar birbirlerini gördüklerinde ve tanıdıklarında güvenlik algıları da olumlu olarak etkilenecektir. Ancak farklı grupları, farklı bölgelere taşımak şehirlerde gettolaşmaya neden olarak güvensizlik duygusunu arttıracaktır (NSCN, 2021b, s. 19). Gettolaşmayı ve ayrımcılığı önlemek için 2022 yılında GROW-Hiçbir Mahalleyi Arkada Bırakmayın isimli girişim tasarlanmıştır (*GROW – Leave no neighbourhood behind*).
- d. Çalışma sahasına özel plan yapın: Şehirler yerel bağlamda çalışmalı ve ihtiyaç duyulan alanlara yönelik girişimlerde bulunmalıdır. Bir şehirde olumlu sonuçlar veren girişimlerin diğer şehirde de mutlaka başarılı olacağı düşüncesine kapılarak faaliyetler kopyalanmamalıdır. Bağlama özgü bir şekilde yeniden tasarlanmalıdır (NSCN, 2021b, s. 25).
- e. Olumlu davranışları öne çıkarın: Şehirler olumsuz davranışların yerine olumlu davranışları öne çıkarmalıdır. Mutlu insanlar ve çekici kentsel alanlar, suç ve güvensizlik duygusunun üstesinden gelmede anahtar konumda olabilmektedir (NSCN, 2021a, s. 1).

Güvenli şehirler inşa edebilmeye yönelik ikinci hedef, güvenli çevrimiçi alanın sağlanmasıdır. Sosyal medyanın gelişmesiyle birlikte radikal ve aşırıcı örgütler daha fazla propaganda imkanına kavuşmuştur. Özellikle COVID-19 Pandemisi döneminde insanların evlerde kalmalarından dolayı internet kullanımı artmış ve aşırıcı örgütler, sahip oldukları ideolojik anlatıyı yaymak için sosyal medya kanallarını daha aktif bir şekilde kullanmıştır (Institute for Strategic Dialogue, 2021, s. 10). Ancak çevrimiçi alan bir insanı tek başına radikalleştirmemektedir. Çevrimiçi alanda dahil olunan sosyal ağlar ve maruz kalınan ideolojik öyküleme bir insanın radikalleşmesi için katalizör vazifesi görmektedir (Nordic Council of Ministers, 2017, s. 9). Kruglanski ve meslektaşlarının 3N (*Needs- İhtiyaçlar, Narrative- Öyküleme, Networks- Sosyal Ağlar*) modeliyle özetledikleri radikalleşme modeli uyarınca çevrimiçi alanlar, bireylerin sahip oldukları ihtiyaçları ifade edebilecekleri sosyal ağlar sunmaktadır (Kruglanski vd., 2019). Bunun yanı sıra radikal örgütlerin yapmış oldukları propaganda ve ideolojik öyküleme ile kişilere alternatif bir bakış açısı sunulmaktadır. Özellikle yapay zekâ teknolojisinin de gelişimiyle birlikte farklı internet forumları üzerinden ulaşılabilen yapay zekâ sohbet uygulamaları ile kişilerin radikalleşme süreci hızlandırılmaktadır (Mathur vd.,

2024). Örneğin yapay zekâ üzerinden Usame Bin Ladin'in söylemleri ile eğitilen bir sohbet robotu, kendisiyle konuşan kişiye Bin Ladin gibi davranarak ilgili kişinin ideolojik öykülemeye maruz kalmasına neden olmaktadır (Badgamia, 2024). Görüleceği üzere çevrimiçi alanlar hem alternatif sosyal ağlar yaratması hem de bireyin ihtiyaçları doğrultusunda ona alternatif bir anlatı sunması nedeniyle radikalleşme yolunda önemli bir katalizördür.

NSCN, Güvenli Dijital Şehirler girişimini başlatarak yerel yönetimlere farkındalık kazandırmak ve yardımcı olmayı hedeflemektedir. Girişim kapsamında ODIN adında bir yapay zekâ uygulamasının da geliştirilmesi planlanmaktadır. (NSCN, t.y.d). Ayrıca EDDA adında bir başka yapay zekâ uygulaması da halihazırda kullanılmaktadır. EDDA'nın amacı, gençleri, yerel yönetimleri ve internet kullanıcılarını içerik denetimi hakkında yapay zekâ teknolojisiyle güçlendirmektir (NSCN, t.y.b). NSCN'de görevli dijital güvenlik ekipleri şehirlere yönelik dijital tehditler ile ilgili raporlamalar yapmaktadır. Örneğin 2022 yılında Malmö, 2023 yılında Aalborg ve Norveç'e ve 2024 yılında Bodo'ya yönelik analizler NSCN'nin resmi internet sitesinde yayımlanmıştır.

Güvenli şehirler inşa edebilmeye yönelik üçüncü hedef, radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılığın yıkıcı etkilerine karşı aile yapısının güçlendirilmesidir. Güçlü aileler, radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılığa varan davranışların tespit edilmesi ve önlenmesi de kilit unsurlardır (Nordic Council of Ministers, 2017, s. 41). Bir aile yeterince bilinçlendirilebilirse çocuğundaki değişikliklerin farkına varabilecek ve müdahale edilmesi gereken bir durumun ortaya çıkması halinde kolluk kuvvetlerine, yerel yönetimlere ve uzmanlara danışabilecektir. Hedef kapsamında benimsenen rehber ilkelerin içerisinde, ailelerin, velilerin bir araya gelebileceği okullar ve yerel yönetimler tarafından desteklenen sosyal ağların bulunması, ebeveynlerin yapılan toplantıların amaçlarını anladıklarından emin olunması, toplantılara katılmayan ailelerin belirlenmesi ve onlarla iletişime geçmek için uygun ortamın yaratılması gibi tavsiyeler yer almaktadır (Nordic Council of Ministers, 2017, s. 43). Bu doğrultuda birçok yerel yönetim tarafından ebeveyn ağları modeli uygulanmaktadır. Örneğin bu girişimlerden bir tanesi 2023 yılında Danimarka'da ulusal çapta hayata geçirilen Danimarka Ulusal Danışmanlar ve Ebeveyn Koçları Birliği'dir. Girişim kapsamında yerel yönetimlerde yer alan uzmanlara, danışmanlık ve ebeveyn koçluğu çalışmalarını doğrudan vatandaşlarla başlatma sorumluluğu verilmiştir (RAN, 2024, s. 4).

Güvenli şehirler inşa edebilmeye yönelik dördüncü hedef, radikalleşme ve aşırıcılıkla mücadelede rol alacak kamu kurumlarının güçlendirilmesidir. NSCN tarafından güvenli kamu kurumları olarak nitelenen hedefin belirttiği üzere güvenli kamu kurumları, bireylerin aşırıcı ve radikal fikirlere yönelerek içinde bulundukları topluma karşı yabancılaşmalarını önlemede kritik bir rol oynamaktadır. (Nordic Council of Ministers 2017, s. 51). Ancak kurumların

içerisinde yer alan personelin radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılıkla ilgili daha fazla bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Yerel yönetimler ve kolluk kuvvetleri içerisinde yer alan personel, farklı topluluklarla sosyal ağlar geliştirerek toplulukların ihtiyaçları ve sorunları hakkında bilgi sahibi olmalı ve radikal/aşırı akımların etkisine kapılabilecek kişilerin tespitini erkenden yapabilmelidir.

Kuzey ülkeleri (özellikle Danimarka) köklü bir model olan okullar, sosyal hizmetler ve polis (SSP -*Social Services, Schools, Police*) iş birliği anlayışına sahip olduğu için kurumlar arası yardımlaşma ve sosyal ağlar kurabilme konularında diğer bölgelere göre daha avantajlıdır. 70li yıllarda organize suçlara karşı geliştirilen bu model, günümüzde radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılığın yıkıcı etkilerine karşı oluşturulan iş birliğine zemin hazırlamaktadır. NSCN de tıpkı SSP modelinde olduğu gibi yerel yönetimler, okullar ve kolluk kuvvetleri arasında bir iş birliği ve koordinasyon ortamı oluşturmayı planlayarak kamu kurumları ve okullar arasında bir ortaklı tesis etmeyi hedeflemektedir. Sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte gençlere ve ailelere yönelik kurslar düzenleyen NSCN, ilgili kursların yerel yönetimler ve kolluk güçleri tarafından da ortaklaşa düzenlenmesini önermekte ve katılımcıların, yerel halkın ilgili kurslar hakkında bilgilendirilmesini tavsiye etmektedir (Nordic Council of Ministers, 2017, s. 51).

Güvenli şehirler inşa edebilmeye yönelik beşinci hedef, gençliğin ilgili girişimlerde güçlü bir şekilde yer alabilmesidir. Gençler, radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılığın etkilerine karşı diğer yaş gruplarına nazaran daha açık durumdadır (NSCN, 2019, s. 3). Gençlerin girişimlerle ilgili süreçlere dahil edilmesi, diyalog kapısının açık tutulması, gençlerle yüz yüze etkileşim yapılabilecek programların tasarlanması ilgili hedefin rehber ilkeleri arasında yer almaktadır (Nordic Council of Ministers, 2017, s. 63). Bu kapsamda çeşitli girişimler ve programlar tasarlanmaktadır. Bu girişimlerden bir tanesi, gençlerin güvenli bir şehre katkıda bulunabilecekleri konseptler tasarlayan, NSCN, Stratejik Diyalog Enstitüsü ve Lavrik Belediyesi'nin (Norveç) iş birliği çerçevesinde geliştirilmiş olan ALL'IN¹ isimli platformdur Katılımı önceleyen platform sayesinde gençlerin seslerini duyurabilmesi, gençler arasındaki radikalleşmenin etkileri ile nefret suçlarının önlenmesi hedeflenmektedir (NSCN, 2019, s. 4). Bu amaçlara ulaşabilmek için gençlere yönelik kamp programları düzenlenmiş ve çeşitli festivaller ile iş birliği yapılmıştır. Bu festivallerden en bilineni, her yıl temmuz ayında Larvik'te düzenlenen Stavern Festivali'dir. 2017-2018 yılında festivalin odak noktası ALL'IN platformu olmuştur (NSCN, 2019, s. 24).

NSCN tarafından başlatılan bir başka girişim ise İskandinav Öncüleri girişimidir. Gençleri güvenli ve demokratik yerel topluluklar oluşturmaya teşvik eden girişim, İskandinavya'da genç öncüleri bir araya getirmektedir. Her yıl 15-25 yaş arasındaki gençler, geliştirmiş oldukları kültür, sanat, spor

¹ Platformun orijinal adı KomINN olarak bilinmektedir.

ile ilgili girişimler ve projelere göre Öncü Ödüllerine aday olarak gösterilmekte ve yapılan değerlendirmeler sonucu seçilen dört gence çeşitli para ödülleri verilmektedir (NSCN, t.y.e).İskandinav Öncüleri Ödülleri yarışmasında kısa listeye girerek finale kalan 10 adayla birlikte İskandinav Öncüleri Mentorluk Ağı oluşturulmaktadır. Bu ağ kapsamında farklı bölgelerden gençler birbirlerinin yapmış oldukları faaliyetleri gözlemlemekte ve kendi projelerinde karşılaştıkları zorlukları aşabilmek için alternatif yaklaşımları öğrenmektedirler (The Nordic Pioneers). İskandinavya'nın farklı bölgelerinden gençlerin bir araya gelmesiyle birlikte farklı yerel yönetim bölgelerinde uygulanan yaklaşımlar üzerine fikir alışverişi yapıldığı ve etkileşim sağlandığı görülmektedir. COVID-19 Pandemi koşullarında girişimlerine uzaktan, çevrimiçi platformlar aracılığıyla devam eden NSCN, çeşitli internet seminerleri düzenleyerek gençlere odaklanmıştır. Seminerlerde, şehir yönetimlerinin gençlere yönelik güvenli, kapsayıcı yerel topluluklar oluşturabilmesinin yolları incelenmiş ve gençlerin öncülük edebileceği faaliyetler tartışılmıştır (Institute for Strategic Dialogue 2021, s. 19).

Güvenli şehirler inşa edebilmeye yönelik altıncı hedef, güvenli topluluklar inşa etmektir. Güvenli bir şehir modeli ortaya çıkarabilmek için çok sayıda toplumsal aktörün süreçlere dahil edilmesi ve hiçbir topluluk, grubun geride bırakılarak ötekileştirilmemesi, damgalanmaması gerekmektedir (Nordic Council of Ministers 2017, s. 77). Farklı etnik ve dini topluluklara mensup kişilerin bir araya getirilmesi ve yerel yönetimlerin bu gruplarla etkileşime geçmesi sosyal entegrasyonun sağlanabilmesi için önemlidir. NSCN'ye üye olan yerel yönetimler bu konuyla ilgili bazı girişimlerde bulunmakta ve Ağ aracılığıyla bu deneyimlerini birbirleriyle paylaşmaktadır.

NSCN tarafından yayımlanan “*NSC Capital Code*” isimli belgede yerel yönetimlerin konuyla ilgili yapmış oldukları girişimlere yönelik örnekler verilmektedir. Örneğin Helsinki’de “Uyumlu Bir Toplum Yaratmak” ilkesi benimsenmiş ve çeşitli girişimler hem yerel yönetimler hem kolluk kuvvetleri tarafından devreye sokulmuştur. Kolluğun girişimleri ve yerel yönetimim desteğiyle çok kurumlu bir yapıda kurulmuş olan “Güvenli Helsinki Ağı”, ayrımcılık, çeteleşme, nefret söylemi ve kutuplaşma üzerine çalışmaktadır (NSCN, 2020, s. 7). Aynı belgede yer alan ve diğer yerel yönetimlerle paylaşılan bir başka tecrübe ise Kopenhag’da kurulmuş olan “Cami Ağı” projesidir. Proje kapsamında Müslümanlar ile yerel yönetimlerin işiştare etmesinin önü açılmış ve Danimarka’da yaşayan Müslümanlar ihtiyaçları ve sorunları yerel yönetimler tarafından ele alınmıştır (NSCN, 2020, s. 15). Konuyla ilgili bir diğer girişim ise Oslo’da sektörler arası iş birliğine dayanan suç işlenmesini önlemeye yönelik oluşturulan SaLTo modelidir. Model, kolluk kuvvetleri ve yerel yönetimlerle iş birliğinin yanı sıra sivil toplum örgütleri ve özel sektörün de sürece dahil olmasına olanak vererek yapılan girişimlerin toplumun büyük bir kısmını kapsamasını hedeflemektedir. Modelin odak noktası, yerel bir eylem planına sahip olmak, sektörler arası iş

birliğini sağlayacak bir iletişim forumu geliştirmek ve zorlu vakalarda fikir alınabilecek bir danışma ekibini oluşturmaktır (NSCN, 2020, s. 12).

3. TÜRK DÜNYASI BELEDİYELER BİRLİĞİ (TDBB)

TDBB, 12 Kasım 2003 tarihinde, 6464 sayılı T.C. Bakanlar Kurulu kararı ile Türk dilinin konuşulduğu coğrafyalarda yer alan şehirlere yönelik çalışmalar gerçekleştirmek amacıyla kurulmuştur (TDBB, 2020a, s. 2). Birliğin içerisinde 30 ülkeden 1200'den fazla belediye üye olarak bulunmaktadır (TDBB, 2024, s. 4). Birlik içerisinde yalnızca Türkiye ve Türkiye Cumhuriyetlerinden değil Orta Asya'dan Balkanlara kadar geniş bir coğrafyadan belediyeler yer almaktadır. Birliğin misyonu, kardeşlik gücü ile Türk kültürü ve medeniyetinin hâkim olduğu coğrafyalarda geleceğin müreffeh şehirlerini inşa etmek, vizyonu ise üye şehirlerde üretilen değerleri insanlığın hizmetine sunmak olarak belirlenmiştir (TDBB, 2023a, ss. 10-11). Tüzüğünde belirtildiği üzere birlik, Türk Dünyası içerisinde yer alan ortak kültürel değerleri dikkate alarak üyeleri arasında iş birliği tahsis etmek ve farklı şehircilik deneyimlerini paylaşmak için dört temel amaç etrafında toplanmaktadır:

1. Tarihi ve kültürel mirası korumak,
2. Ekonomik, sosyal ve teknik alanlar başta olmak üzere iş birliği modelleri geliştirmek,
3. Şehir ve şehircilikle ilgili sorunları ve çözümleri belirlemek için ortak çalışmalar yapmak,
4. Şehir yönetimi ve şehir kültürü hakkında yeni modelleri geliştirmek için araştırmalar yapmak ve mevcut araştırmaları desteklemek (TDBB, t.y., s. 2).

Birliğin yapısı incelendiğinde üç farklı kurulun birlik yönetiminde etkili olduğu görülmektedir. Bu kurullar, birlik üyelerinin oluşturduğu genel kurul, genel kurul tarafından seçilen denetim kurulu ve birliğin en üst istişare kurulu olan yüksek danışma kuruludur (TDBB, t.y., s. 10). Kurullar tarafından gerçekleştirilen toplantılarla ilgili bilgiler, 2011 yılından itibaren her yıl birlik tarafından düzenli bir şekilde yayımlanan faaliyet raporlarında yer almaktadır. Birliğin tüzüğü incelendiğinde beş alanda faaliyet gösterdiği görülmektedir. Bu alanlar keskin çizgilerle birbirlerinden ayrılmamakla birlikte aşağıda yer almaktadır:

1. Kent ve kent yönetimi,
2. Belediye hizmetleri,
3. Sosyal ve kültürel hizmetler,
4. Eğitim hizmetleri,
5. Uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi (TDBB, t.y., s. 3).

Birliğin faaliyet alanları ile ilgili çalışmalara yönelik bilgiler, birlik tarafından yayımlanan faaliyet raporları, süreli yayınlar ve Uluslararası Yerel Yönetimler Eğitim ve Araştırma Merkezi (UYEM) raporları ışığında ele

alınacaktır. Kent ve kent yönetimi, belediye hizmetleri ile sosyal ve kültürel hizmetler konusuna ilişkin bilgiler ilgili kaynaklardan elde edilen örnekler ışığında kısaca aktarılacak ve esas olarak çalışmanın konusunu doğrudan ilgilendirdiği düşünülen eğitim hizmetleri ve uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi başlıkları daha detaylı olarak işlenecektir.

Birliğin faaliyet alanlarından ilki, kent ve kent yönetimine yönelik çalışmaları içermektedir. Üye belediyelere kent yönetimi ile ilgili eğitimler vermek, tecrübeleri paylaşmak ve üyelerin idari ve mali açıdan kapasite geliştirmelerine destek olmak amacıyla yapılan faaliyetleri kapsamaktadır. Bu faaliyet alanı kapsamında üye belediyeler arasında istişarenin sağlanması amacıyla uzman eğitim ve tecrübe paylaşımı programları düzenlenmektedir (TDBB, 2022, s. 5). Eğitim programları, üye belediyelerin ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmekte ve programlar aracılığıyla bir belediyede uygulanan başarılı bir programın detayları diğer üye belediyeler ile de paylaşılmaktadır. Faaliyetlere, “Yerel Yönetimlerde Afet Yönetimi, Su Yönetimi ve Kentsel Dönüşüm” uzman eğitim programı, “Yerel Yönetimlerde Kadın ve Aile Çalışmaları” uzman eğitim programı ve “Akıllı Şehir Yönetimi” uzman eğitim programı gibi programlar örnek olarak verilebilmektedir. Programların haricinde çeşitli sempozyum, konferans, ziyaret ve toplantılar da üye belediyelerin kapasitelerini geliştirmeleri için düzenlenmektedir.

Birliğin faaliyet alanlarından ikincisi belediye hizmetlerine yönelik yapılan çalışmalardır. Üye belediyelerin altyapı, üstyapı ve hizmet sektöründeki çalışmalarını desteklemek, faaliyetlerini gerçekleştirebilmeleri amacıyla kredi ve hibe gibi kaynaklara ulaşmaları için yardımcı olmak, üye belediyelere proje ve danışmanlık desteği sağlamak birliğin bu kapsamdaki çalışmaları arasındadır (TDBB, t.y., s. 3). Kent ve kent yönetimiyle ilgili çalışmalarda olduğu gibi üye belediyelerin ilgili personeline yönelik eğitim ve seminerler verilmektedir. Üye belediyelerin dijital yatırımları desteklenmekte ve belediyecilik ile ilgili uygulamalar tecrübe aktarımı vasıtasıyla üyelerle paylaşılmaktadır. Örneğin 15-21 Ekim 2017 tarihlerinde TDBB, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA), Fatih, Pendik, Ümraniye ve Zeytinburnu Belediyelerinin eşgüdümünde “Akıllı Belediyecilik ve Siber Güvenlik” uzman eğitimi programı düzenlenmiştir. TDBB 7 ülkeden 13 uzman personelin oluşturduğu bir heyetle Türkiye’nin alanla ilgili deneyimlerini aktarmayı amaçlamıştır (TDBB, 2018, s. 35). Belediye hizmetleriyle ilgili uluslararası yenilikleri, gelişmeleri takip etmek, bu konuyla ilgili konferans, panel ve eğitimler düzenlemek birliğin amaçları arasında yer almaktadır (TDBB, 2024, s. 11).

Birliğin faaliyet alanlarından üçüncüsü, sosyal ve kültürel hizmetlere yönelik çalışmalardır. Üye belediyelerin kültürel ve tarihi yapılarını korumalarına yönelik çalışmaların teşvik edilmesi ve üye belediyelerde sanat, spor ve sosyal aktivitelerin desteklenmesi, sosyal yardıma ihtiyaç duyan savunmasız insanlara yönelik projelerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır

(TDBB, t.y., s. 3). Göç hareketleriyle farklı coğrafyalardan gelen insanlara yönelik sosyal uyumun kuvvetlendirilmesiyle ilgili çalışmalar da bu kapsamda değerlendirilebilmektedir. Ayrıca benzer değerleri paylaşan üye belediyeler arasında kültürel angajmanın sağlanabilmesi de yine bu faaliyetlerin düzenlenmesi ve desteklenmesi ile mümkün olacaktır. TDBB bu faaliyetleri düzenleyen kuruluşlar arasında yer aldığı gibi bazılarında da katılımcı olarak bulunmaktadır. Örneğin Türkmenistan'da düzenlenen Türk Dünyası Kültür Başkentleri Çalışma Toplantısına TDBB genel sekreterlik seviyesinde katılım göstermiştir (TDBB, 2023, s. 18). Toplantı, Türk Dünyası Kültür Başkentleri Birliği'nin ilk toplantısı olması açısından önemli bir girişimdir. TDBB, toplantı aracılığıyla faaliyetleri hakkında bilgiler vermiş ve üye belediyeler arasında iş birliği yapmanın önemini vurgulamıştır. Bu ve benzeri toplantı ve etkinlikler vasıtasıyla Türk Dünyası içerisinde kültürel iş birliği fırsatlarının artacağı ve toplumlar arasında yakınlaşmanın gerçekleşeceği düşünülmektedir. Faaliyet alanı kapsamında bilim şenlikleri, Türk kültürü ve tarihiyle ilgili konferanslar ve göç gibi küresel sorunlarla ilgili sempozyumlar düzenlenmektedir.

Birliğin faaliyet alanları içerisinde en önemli alanlardan birisi, eğitim hizmetleri kapsamına giren çalışmalardır. Üye belediyelerin şehirciliğe yönelik yaklaşımlarının ve mevcut faaliyetlerinin iyileştirilmesine imkân tanımak, özgün modelleri geliştirmeye yönelik araştırmaları teşvik etmek ve çalışma alanlarıyla ilgili süreli yayın, kitap, bülten ve rapor yayınlamak amaçlanmaktadır (TDBB, 2012, s. 20).

Birlik üyesi belediyelerde meslek içi kurslar vasıtasıyla personeli eğitmek, meslek kursları, farklı iş kollarına yönelik eğitim merkezleri açmak ve benzer faaliyetleri gerçekleştiren kurumlar arasında eşgüdümü sağlamak birliğin faaliyet alanı içerisindeki hedeflerindendir (TDBB, t.y., s. 3). UYEM projesi bu kapsamda 2008-2012 yılları arasında faaliyet göstermek amacıyla TİKA ve TDBB eşgüdümünde kamu kurumları, belediyeler ve akademisyenlerin katkılarıyla kurulmuştur (TDBB, 2012, s. 26). UYEM projesi kapsamında verilen eğitimler ile ilgili detaylar 2014-2015 yılından 2019 yılına kadar yayımlanan UYEM Bültenlerinde yer almaktadır. Ancak bu tarihten sonra eğitimler ve faaliyetler ile ilgili bilgilerin aktarımına, 2016 yılında itibaren yayımlanmaya başlayan Avrasya'da Yerel Gündem isimli dergide devam edilmiştir. Esasında Avrasya'da Yerel Gündem dergisi, yılda dört defa yayımlanan süreli bir dergi olup, ilk çıktığı sayıdan itibaren TDBB faaliyetleriyle ilgili detayları ele almaktaydı. 3 dilde (Türkçe, İngilizce ve Rusça) yayımlanan Avrasya'da Yerel Gündem dergisi vasıtasıyla hem birlik tarafından yapılan faaliyetler görünür kılınmakta hem de üye belediyelerin girişimleri diğer üyelerce tanınabilmektedir. Eğitim faaliyetleri kapsamında TDBB tarafından desteklenen yayınlar da öne çıkmaktadır. TDBB sanat, kültür, yönetim ve tarih gibi birçok alanda Türk Dünyası ile ilgili yazılan kitapları yayımlamakta ve araştırmacılara destek olmaktadır (TDBB, 2013, s.

30). TDBB Yayınları tarafından yayımlanan kitaplara dijital ortamdan ücretsiz olarak erişmek mümkündür.

Birlik tarafından üniversitelerle ortaklaşa geliştirilen programlar da eğitim faaliyetleri kapsamında ele alınabilmektedir. Örneğin TDBB ve Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi tarafından yaz staj programları düzenlenmektedir. 2023 yılında düzenlenen yaz staj programı kapsamında Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinden öğrenciler TDBB’de staj yapmış ve yerel yönetimlerin işleyişi ve çalışma prensipleri konusunda bilgi sahibi olmuştur (TDBB, 2024, s. 47). Staj programları yalnızca öğrencilere yönelik düzenlenmemektedir. Farklı ülkelerin belediyelerinde görevli olan personel de uzmanlıklarını geliştirmek maksadıyla kısa süreli staj programlarına katılmaktadır. Örneğin 2011 yılında Bişkek Büyükşehir Belediyesinde görevli 4 kişilik uzman ekibi İstanbul Büyükşehir Belediyesinde staj yapmıştır (TDBB, 2012, s. 46).

TDBB ve üniversiteler arasında yapılan iş birliğine bir diğer örnek yerel yönetimler alanında sertifika programları ve uzaktan lisansüstü eğitim seçeneklerinin oluşturulması konusunda verilebilmektedir. Örneğin TDBB ve Ahmet Yesevi Üniversitesi ilgili programların oluşturulması konusunda çalışmalar yapmıştır (TDBB, 2016, s. 37). Yapılacak olan bu girişimlerin Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı (YTB) iş birliğiyle TDBB bünyesinde kurulması planlanan Türk Dünyası Yerel Yönetimler Akademisine öncü olması düşünülmüştür (TDBB, 2016, s. 48). Ancak söz konusu akademi, TDBB bünyesinde henüz kurulmamıştır. TDBB akademik düzeydeki çalışmalarını hem 2021 yılından itibaren uzaktan eğitim programları içeren YTB Akademi ve Kırgızistan Yerel Yönetimler Birliği ve Kalkınma Politikaları Enstitüsü (KPE) iş birliğinde 2021 yılında kurulan “Orta Asya Yerel Yönetimler Akademisi” ile müştereken sürdürmektedir (TDBB, 2023, s. 10).

TDBB’nin akademik camiaya bir diğer katkısı ise Lisansüstü Öğrencileri Destekleme Programı’dır. Birlik, Türk Cumhuriyetleri ve akraba topluluklarındaki yerel yönetimlerle ilgili çalışan öğrencileri desteklemek maksadıyla belirlenen şartlara uygun olan öğrencilere burs vermektedir. TDBB, ilgili şartlar hakkındaki duyurusunu her yıl faaliyet raporları ve internet sitesi vasıtasıyla kamuoyuyla paylaşmaktadır. TDBB gerek burslarla gerekse de düzenlediği projelerde öğrencilere yer vermesiyle eğitime katkı sağlamaktadır. Örneğin Dr. Jahja Muhasilovic, doktora eğitimine devam ederken TDBB’nin yürüttüğü projelerde görev almış ve “Türkiye’nin Bosna Hersek’te Kamu Diplomasısı” isimli kitabı TDBB tarafından yayımlanmıştır (Türkiye Mezunları, t.y.). Muhasilovic kitabının bir bölümünde YTB tarafından yürütülen “öğrenci diplomasısı” alanını incelemiştir. Kendisi de YTB bünyesinde kurulmuş olan “Türkiye Bursları”nın mezunlarından olan Muhasilovic, Balkanlar’dan burs için başvuran öğrenci sayısındaki düşüşün nedenlerini araştırmış ve Balkan ülkelerinden başvuru sayısının artırılması için önerilerini paylaşmıştır (TDBB, 2021, s. 64). Muhasilovic, Uluslararası

Saraybosna Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Görüldüğü üzere birliğin diğer kurumlarla yapmış olduğu iş birliği sayesinde alana/bölgeye yönelik uzmanlar yetiştirilmekte ve akademide iş birliği fırsatları yaratılmaktadır.

Birliğin diğer önemli faaliyet alanı, uluslararası ilişkilerin geliştirilmesidir. Yerel yönetimler, ortaya çıkan yeni tehditlerle tek başlarına mücadele etmekte zorlandıkları için bölgesel ve uluslararası işbirliklerine ihtiyaç duymaktadır. Yaşanılan zorluklar, karşılaşılan tehditler insanları, kurumları ve ulusları birbirine yaklaştırmaktadır. TDBB farklı belediyeleri bir araya getirerek mevcut sorunları çözebilmek amacıyla alternatif yaklaşımların paylaşılmasını hedeflemektedir. NSCN tarafından yayımlanan belgeler ve raporlar bu noktada örnek olarak ele alınabilmektedir. İskandinav belediyeleri karşılaştıkları tehditleri bertaraf etmek için almış oldukları tedbirleri ağ tarafından yayımlanan belgeler ile diğer üyelere duyurmaktadır.

NSCN, “NSC Capital Code” isimli belgede örnek stratejileri sıralamaktadır. TDBB de benzer bir strateji hazırlayarak Türk Dünyasının yerel yönetimleri arasında öncü olabilecektir. Bu faaliyetle, Türk Dünyasına üye olan belediyelerde benzer faaliyetlerin teşvik edilmesi ve olan faaliyetlerin diğer belediyeler tarafından bilinmesi sağlanabilmektedir. Ayrıca NSCN’nin tematik konularda yapmış olduğu çalışmalar, kent güvenliğinin sağlanabilmesi açısından pratik çıktılar üretmektedir. Örneğin gettolaşmayı önlemek ve mahallelerin kalkınmasına yardımcı olmak için yapılan birçok çalışma NSCN tarafından ince detayları da planlanarak yürütülmektedir. TDBB, sahip olduğu imkân ve kabiliyetlerle benzer proje ve faaliyetlerin yürütülmesine katkı sağlayabilecektir. Nitekim belediyelerin yürüttüğü kentsel dönüşüm projeleri ve akıllı şehir uygulamaları, esasında benzer faaliyetleri ve niyetleri kapsamaktadır ancak bu niyetlerin daha kurumsal bir şekilde ifade edilmesi ve gayretlerin o yöne sevk edilmesiyle daha isabetli sonuçlar alabilmek mümkün olacaktır.

TDBB aracılığıyla belediyeler, ikili anlaşmalar vasıtasıyla “Kardeş Şehircilik” uygulamaları geliştirmektedir. Kardeş şehir ilişkileri yalnızca iyi ilişkilere sahip olmak, dostluklar kurmak amacıyla geliştirilmemektedir. Belirli görevlerden sorumlu olan yerel yönetimler, bu görevlerle ilgili zorlukların üstesinden gelmek, başka bir yerel yönetim bölgesinde mevcut olan iyi bir uygulamayı geliştirmek ve kendisine uyarlamak, ortak sorunlara çözüm üretmek gibi nedenlerle iş birliği yapabilmektedir (Özen & Gündüz, 2017, s.13). Esasında eski bir uygulama olan Kardeş Şehircilik uygulaması, ilk başlarda ikili anlaşmalar ve yüksek ilgiyle başlamasına rağmen zaman içerisinde kardeş şehirler arasındaki yardımlaşma ve ilginin düşebildiği görülmektedir (Ekşi, 2018, s. 5). Ekşi, TDBB yayınlarından çıkan “Dünyada ve Türkiye’de Kardeş Şehircilik” isimli kitabıyla kardeş şehircilik kavramını incelemiş ve değerlendirmelerde bulunmuştur. Ekşi’nin değerlendirmesine göre, Türkiye’de kardeş şehircilik kavramıyla ilgilenen ve projeler üreten birçok kurum bulunmaktadır ancak kurumların konuyla ilgili yapmış oldukları

çalışmaların niteliği tartışmalıdır (2018, s. 6). TDBB, kardeş şehircilik uygulamalarının geliştirilmesi ve bir model oluşturulması amacıyla çalışmalar yapmaktadır (TDBB, 2015, s. 12).

İlgili faaliyet alanı içerisinde yapılan uygulamalar, yalnızca kardeş şehircilik uygulamaları ile sınırlı değildir. Afet ya da acil durumlarda belediyelerin birbirleriyle yardımlaşması, belirli ihtiyaçlara sahip olan belediyelere, diğer belediyeler tarafından yardım edilmesi de ilgili alan içerisinde gerçekleştirilen faaliyetlere girebilmektedir. Örneğin 6 Şubat 2023'te yaşanan depremler sonrasında TDBB üyesi birçok belediye, bölgede yer alan belediyelere yardım göndermiş ve dayanışma içerisinde olduklarını ifade etmişlerdir (TDBB, 2022a, s. 3). Afet durumlarının haricinde bir belediyenin herhangi bir kaynağa erişim imkânı kısıtlıysa diğer belediyelerden ilgili bölgeye kaynak yardımı yapılmaktadır. Örneğin TDBB üyesi Filistinli Beyt Hanun Belediyesinin mazot yardım talebi, TDBB'nin girişimleri ve Beyt Hanun Belediyesinin kardeş şehri olan Selçuk Belediyesinin iş birliğinde karşılanmıştır. İlgili yardımın mali sorumluluğu TDBB ve Selçuk Belediyesi tarafından karşılanırken, yardımın teslimi ise Türk Kızılay'ı tarafından gerçekleştirilmiştir. (TDBB, 2019, s. 25). Konuyla ilgili bir diğer örnek ise TDBB'nin, Bosna-Hersek Doboj İstok Belediyesi'ne yapmış olduğu itfaiye aracı yardımıdır. TDBB ve Tavşanlı Belediyesi'nin girişimleri ile 2019 yılında Doboj İstok Belediyesi'ne yeni itfaiye araçları alınmıştır. Alınan araçlar yalnızca afetlerde değil su temini sağlamak amacıyla da kullanılmaktadır (TDBB, 2020, s. 12).

Uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi kapsamında çeşitli sosyal, kültürel ve eğitici etkinliklerin düzenlenmesi ve bu etkinlikler aracılığıyla etkileşimin sağlanması hedeflenmektedir. Örneğin TDBB üyesi belediyelerden (Zeytinburnu, Pendik ve Başiskele Belediyeleri) gençler Azerbaycan'ın en büyük gençlik festivali olan Yayfest'e katılmış ve Azerbaycanlı gençlerle etkileşime geçmişlerdir (TDBB, t.y.a). Festival kapsamında kamp etkinliklerinin yanı sıra kültürel geziler düzenlenmiş ve gençlerin bölgeye yönelik bilgi sahibi olması sağlanmıştır.

Uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi hedefini makalenin ana konusu ve temel iddiası kapsamında ele almak gerekmektedir. Sosyal ve kültürel alanda bölge ülkeleri ve halklarıyla sağlanan yakınlaşma, toplumların birbirlerini tanıması ve birbirlerini tehdit olarak algılamaması için önemlidir ancak radikalleşme ve aşırıcılık gibi sınırları aşan fenomenlerle mücadelede sosyal ve kültürel yakınlaşmadan daha fazlası gerekmektedir. Radikalleşme ve aşırıcılık farklı coğrafyalarda farklı biçimlerde tezahür ettiği için ortak kültürel değerler çerçevesinde ne kadar geniş bir iş birliği sağlanabilirse o kadar fazla radikalleşme ve aşırıcılık türüne karşı bilgi sahibi olunacaktır. Dolayısıyla TDBB'nin radikalleşme ve aşırıcılığa karşı mücadele misyonunu ifade etmesi ve üye yerel yönetimler içerisinde buna yönelik çalışmaları teşvik etmesi, mevcut tehditlerin önlenmesi ve gelecek tehditlerin doğasının anlaşılabilmesi için elzemdir. Özellikle göç hareketlerinin artmasıyla birlikte

radikalleşme ve aşırıçılık, kaynak, hedef ve transit ülkeler için tehdit arz etmektedir. TDBB gibi çok kültürlü bir yapıya sahip bir organizasyon sayesinde radikalleşme ve aşırıçılığa karşı mücadele konusu, önleme aşamasında ele alınabilmektedir. Türk dünyası içerisinde radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin faydalı olduğu alanlar bulunmaktadır. Örneğin Kazakistan'da yürütülen yeniden entegrasyon çalışmalarında yerel yönetimler imkânları ölçüsünde radikalleşme ile mücadele programlarına katkı sağlamaktadır (Bogatik, 2017). Türk dünyası içerisinde bulunan yerel yönetimlerin, Kazakistanlı yerel yönetimlerden öğrenebileceği deneyimler bulunmaktadır. TDBB uluslararası ilişkilerini geliştirilmesi vasıtasıyla bu deneyimlerin için önemli bir rol üstlenebilecektir.

Bu noktada kısaca NSCN ve TDBB arasındaki benzerlik ve farklılıklara da değinmek yerinde olacaktır. İki platformun faaliyetleri incelendiğinde ortak birçok yönün olduğu anlaşılmaktadır. Birbirleriyle olan farklılıklar ise iki platformun sahip oldukları misyonu dile getirmek için seçtikleri söylemlerden kaynaklanmaktadır. Tablo I konunun daha iyi anlaşılması için yardımcı olacaktır. Tabloya göre, TDBB'nin NSCN'den daha güçlü kurumsal yapıya sahip olduğu ve kurumsal toplantılarla ilgili takviminin daha belirli olduğu söylenebilmektedir. Ancak NSCN'nin üye belediyeler ile etkileşiminin ise TDBB'ye göre daha kuvvetli olduğu görülmektedir. Kuşkusuz bunda TDBB'nin sahip olduğu üye belediyelerin sayıca çok olması da etkilidir. TDBB kaynaklarında belirtildiği üzere 1200'den fazla belediyenin Birliğe üye olması, haliyle kurumsal olarak hantallığın oluşmasına neden olmaktadır ancak kaynakların doğru kullanımı ve üyelerin daha iyi yönlendirilmesiyle bu hantallıktan kurtulmak mümkündür.

Tabloya göre dikkat çeken bir başka husus ise kurumsal yayınlardır. TDBB, kurumsal yayınları sistemli ve düzenli bir şekilde çıkarma konusunda NSCN'den daha avantajlı konumdadır. Ancak çıkartılan yayınlar içerisinde ele alınan faaliyetlerin sistemli işlenmesi hususunda ise NSCN daha çok öne çıkmaktadır. TDBB'nin çıkarmış olduğu yıllık faaliyet raporlar, süreli yayınlar ve eğitim kitapları incelendiğinde, bahsedilen yayın periyodunda yapılan faaliyetlere yönelik haberlerin yer aldığı görülmektedir fakat NSCN'nin yayınları incelendiğinde ise geleceğe yönelik bir projeksiyon bulunmaktadır. NSCN'nin geleceğe yönelik belirttiği hedeflerin içerisinde güvenlik alanı önemli bir rol oynamaktadır. TDBB ise güvenlik konusuna doğrudan atıfta bulunmamakta bunun yerine yapılan sosyal, ekonomik ve kültürel faaliyetleri ifade ederek güvenliğe dolaylı bir temas sağlamaktadır. İsminden de anlaşıldığı üzere NSCN bir güvenlik ağıdır, dolayısıyla güvenlikle ilgili konuların ön planda olması haliyle doğaldır ancak TDBB de güvenlikle ilgili alanlarda katkı sağlayan işlere imza atabilecek potansiyele sahiptir. TDBB içerisinde yer alan üye belediyeler de radikalleşme ve aşırıçılıkla ilgili konularda stratejilere sahiptir. Her ne kadar az sayıda belediye henüz bu konularla ilgili çalışmalar yapıyor olsa da TDBB'nin öncülüğünde mevcut belediyelerin sayısında artış yaşanabilecektir. Bu amaca ulaşmak için

yapılması gereken en önemli hususlardan birisi, NSCN'nin yapmış olduğu gibi TDBB'nin de güvenlikle ilgili konularda bir niyet sahibi olması ve bunu dile getirmesidir. Üye belediyelerin bulundukları ülkelerin stratejik öncelikleriyle uyumlu mücadele stratejileri geliştirmeleri ve diğer belediyelerle bu konuda iş birliği ortamı oluşturmaları, günümüz dünyasında değişen güvenlik algısına bir katkı sağlayacaktır.

Tablo 1. NSCN ve TDBB'nin Benzer ve Farklı Faaliyetleri

	Detaylar	NSCN	TDBB
Kurumsal Yapı	Kurumsal Yapısı Güçlü Mü?	Zayıf	Güçlü
	Kurulların Kimlerden Oluştugu Net Olarak Biliniyor Mu?	Evet	Evet
	Kurulların Toplanma Takvimi Bir Düzen Dahilinde İşliyor Mu?	Hayır	Evet
	Üyelik Ücreti Var Mı?	Evet	Evet
	Üye Belediyelerle Etkileşim Güçlü Mü?	Güçlü	Zayıf
Kurumsal Yayınlar	Sürekli Yayınlara Sahip Mi?	Hayır	Evet
	Yapılan/Planlanan Faaliyetlerle İlgili El Kitaplarına Sahip Mi? /İlgili El Kitapları Sistemli Faaliyetleri Mi İçeriyor?	Evet/Evet	Evet/Hayır
	Üye Belediyelerin Stratejilerini Anlatabilecekleri Yayın İmkânları Var Mı?	Evet	Hayır
	Kitap/Kitapçık Çıkartılıyor Mu?	Evet	Evet
	Güvenlik Amacı Sözlü Olarak İfade Ediliyor Mu?	Evet	Hayır
Güvenlik	Siber Güvenliğe Yönelik Faaliyetler Var Mı?	Evet	Evet
	Yapılan Faaliyetler Güvenliği Doğrudan/Dolaylı Etkiliyor Mu?	Doğrudan Etkiliyor	Dolaylı Etkiliyor
	Üye Belediyeler Radikalleşme ile Mücadele Stratejisine Sahip Mi?	Evet	Çok az sayıda
Gençlerle Çalışma	Gençlere Yönelik Eğitim/ Staj Programları Var Mı?	Evet	Evet
	Eğitim Bursları Veriliyor Mu?	Hayır	Evet
	Gençliği Teşvik Eden Ödüller Veriliyor Mu?	Evet	Hayır

Not: Tablo yazar tarafından oluşturulmuştur.

Sonuç

Yerel yönetimler, halihazırda sunmuş oldukları hizmetler ile radikalleşme ile mücadelenin önleme aşamasını ilgilendiren faaliyetler icra etmektedir. Bir birey ya da grubun yaşadığı sıkıntılar, algıladığı haksızlıklar ve ayrımcılık, birey ya da grubu radikal akımların etkisine açık hale getirmektedir. Yerel yönetimler, halkla doğrudan etkileşim halinde oldukları için kişi ve grupların yaşadığı sıkıntıları gözlemleyebilmekte ve bu sıkıntılara yönelik önlemlerin alınmasında öncü rolü oynayabilmektedir. Bazı hallerde (örneğin göç hareketleriyle yeni bir kitlenin kente gelmesi gibi) ilgili yerel yönetimleri aşabilen durumların olduğu da bilinmektedir. Yerel yönetimler, merkezi hükümetin çizmiş olduğu sınırlar dahilinde stratejiler geliştirmiş olsa dahi, ortaya çıkan yeni ve benzersiz durumla mücadele etmek için yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmayacaktır. Bu sorunu aşabilmek içinse yerel yönetimlerin dahil olduğu uluslararası yardımlaşma ağlarının tesis edilmesi hayatidir. Nitekim evvela Kuzey Avrupa Bakanlar Konseyi'nin girişimiyle kurulup daha sonra bağımsız bir kuruluş haline gelen NSCN, bu misyonu yerine getirmektedir. İskandinav kültürünün özellikleri gözetilerek oluşturulan radikalleşme ile mücadele stratejilerini, üyesi olan yerel yönetimlerle paylaşan ve elde edilen tecrübeler ışığında yeni politikalar oluşturulmasına öncü olan NSCN, yerel yönetimlerin radikalleşme ile mücadelede iş birliği konusunda başarılı bir örnektir. Sosyolojik Çeviri kuramı ışığında İskandinav ülkeleri tarafından oluşturulan radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin iş birliği rolünün, Türk dünyası içerisinde de uygulanması yerinde olacaktır. Ancak böylesi bir misyonun doğrudan doğruya çevrilmesi ve uygulanması hatalı olacağı için Türk dünyasının hassasiyetleri ve özellikleri düşünülerek yeni stratejilerin oluşturulması ve radikalleşme ve şiddet içeren aşırıcılık gibi sübjektif tanımlamalar barındıran kavramların tekrar ele alınması gerekmektedir.

Radikalleşme ile mücadelede için yeni ağların kurulması zorunlu değildir. Mevcut ağların, radikalleşme ile mücadele konusunda misyon sahibi haline gelmesi de bazı durumlarda hızlı hareket edebilmek adına yerindedir. Türk dünyasındaki yerel yönetimlerin, radikalleşme ile mücadelede iş birliği yapmasıyla ilgili yeni bir ağ teşkil etmelerine gerek bulunmamaktadır. Halihazırda çok sayıda üyesi bulunan ve coğrafi olarak geniş bir alanı kaplayan TDBB, ilgili misyonun uygulanması için uygun bir aktördür. TDBB içerisinde yalnızca Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinden belediyeler yer almamaktadır. Balkanlar'dan Ortadoğu'ya kadar birçok belediye, TDBB'nin üyesi durumundadır. İlgili belediyelerin TDBB içerisinde yer alması ve kardeş şehircilik gibi uygulamalarla birbirlerine yakınlaşmaları, belediyeler içerisinde yaşayan genç toplulukların birbirlerini tanımlarına vesile olmaktadır. Böylelikle birbirlerine aşına hale gelen topluluklar arasında dayanışma duygusu oluşacak ve ortaya çıkacak tehditlere yönelik önleme çalışmalarının geliştirilmesi sağlanacaktır. Bu noktada yapılması gereken, kardeş şehircilik uygulamalarını daha işlevsel hale getirmek ve birden çok belediyenin bir araya gelebileceği ortak platformlar inşa etmektir.

TDBB'nin faaliyetleri incelendiğinde, gerçekleştirilen projelerin daha sistematik bir şekilde ele alınması gerektiği görülmektedir. TDBB üyelerine sağlamış olduğu eğitim ve staj imkânlarıyla üye belediyelerdeki personelin ve gençlerin eğitilmesine olanak sağlamaktadır. Bu imkânlar, radikalleşme ile mücadelede ortaya çıkan emarelerin, belediye personeli tarafından anlaşılabilir hale gelmesi için de sağlanabilecektir. Belediyelerin ilgili birimlerinde (sosyal hizmetler, psikologlar vb.) çalışan personele, radikalleşme ile ilgili emareler hakkında eğitim verilebilecektir.

TDBB'nin tüzüğü ve faaliyetleri incelendiğinde, TDBB tarafından hayata geçirilen uygulamaların NSCN'nin faaliyetleriyle benzerlikler taşıdığı görülmektedir. Fakat NSCN, radikalleşmeyle mücadele ve entegrasyon konularında misyonunu net olarak ifade etmektedir. Yapılan faaliyetlerde belirli bir sistematığe sahip olan NSCN, sivil toplum vasıtasıyla ülkelerin kolluk ve istihbarat alanında iş birliği yapabilmesi için gerekli zemini de hazırlamaktadır. Örneğin çete suçlarıyla mücadele etmek amacıyla Danimarka, Norveç, İsveç ve Finlandiya'nın Stockholm'de ortak polis merkezi kurmayı planladıkları kamuoyuna yansımıştır (Reuters). Göç hareketlerinin artması ve entegrasyonun istenen seviyede olmaması nedeniyle İskandinav ülkeleri, yerel yönetimlerdeki iş birliğinin yanı sıra kolluk ve istihbarat alanında da eşgüdümlü çalışmayı planlamaktadır. TDBB'nin yerel yönetimlere öncü olmasıyla birlikte ileride Türk dünyasında da benzer iş birliği modellerinin kurulabileceği düşünülmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış Bağımsız

Yazar Katkısı: Kaan Kılıç: %100

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışma için destek alınmamıştır.

Etik Onay: Bu çalışma etik onay gerektiren herhangi bir insan veya hayvan araştırması içermemektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Çalışma ile ilgili herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Peer Review: Independent double-blind

Author Contributions: Kaan Kılıç: 100%

Funding and Acknowledgement: No support was received for the study.

Ethics Approval: This study does not contain any human or animal research that requires ethical approval.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest with any institution or person related to the study.

Önerilen Atıf: Kılıç, K. (2025). İskandinav Güvenli Şehirler Ağı'ndan Türk Dünyası Belediyeler Birliği'ne misyon transferi önerisi: Radikalleşme ile mücadele. *Akademik Hassasiyetler*, 12(27), 148-180. <https://doi.org/10.58884/akademik-hassasiyetler.1561499>

Kaynakça

- Aryaeinejad, K. & Scherer, T. (2024, Nisan). *The role of social networks in facilitating and preventing domestic radicalization*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/305795.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Badgamia, N. (2024, 12 Şubat). *AI chatbots allowing users to talk with Hitler, Nazi figures spark radicalization fears*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://www.wionews.com/technology/ai-chatbot-allowing-users-to-talk-with-hitler-nazi-figures-sparks-radicalization-fears-689632> adresinden edinilmiştir.
- Bogatik, A. (2017, 15 Aralık). *Kazakhstani province seen as model for successful counter-radicalization efforts*. 9 Ağustos 2024 tarihinde https://central.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_ca/features/2017/12/15/feature-02#:~:text=PAVLODAR%20%2D%2D%20Specialists%20in%20Pavlodar,and%20large%2Dscale%20web%20conferences adresinden edinilmiştir.
- Borum, R. (2011). Radicalization into violent extremism I: a review of social science theories. *Journal of Strategic Security*, 4(4), 7-36. <https://doi.org/10.5038/1944-0472.4.4.1>.
- Czarniawska, B. (2009). Emerging institutions: pyramids or anthills?. *Organization Studies*, 30(4):423–441.
- C. B & Sevón, G. (2005). *Global ideas: How ideas, objects and practices travel in a global economy*. Copenhagen: Copenhagen Business School Press.
- Ekşi, T. (2018). *Dünyada ve Türkiye’de kardeş şehircilik*. İstanbul: TDBB Yayınları.
- European Committee of the Regions (2016). *Combatting radicalization and violent extremism: prevention mechanisms at local and regional level*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-6329-2015> adresinden edinilmiştir.
- European Commission (t.y.). *Local authorities working group*. 23 Temmuz 2024 tarihinde https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/radicalization-awareness-network-ran/topics-and-working-groups/local-authorities-working-group-ran-local_en adresinden edinilmiştir.
- European Union (2019). *Early detection of radicalization and networking Manual for Local Authorities*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://www.politsei.ee/files/Ennetus/radicalization-manual-for-municipalities-eng.pdf?7e6dc5ab32> adresinden edinilmiştir.

- Federal Ministry of the Interior and Community [Germany] (2022, Şubat). *Model municipalities for deradicalization*. 23 Temmuz 2024 tarihinde https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/downloads/EN/publikationen/2022/final-report-moderad.pdf?__blob=publicationFile&v=7 adresinden edinilmiştir.
- Homeland Security of the U.S (2011, Ağustos). *Empowering local partners to prevent violent extremism in the United States*. 23 Temmuz 2024 tarihinde https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/empowering_local_partners.pdf adresinden edinilmiştir.
- Institute for Strategic Dialogue (2021, 14 Nisan). *Together for safety 21 ways forward 2021*. 23 Temmuz 2024 tarihinde https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/empowering_local_partners.pdf
- Kruglanski, A., vd. (2019). *The three pillars of radicalization: needs, narratives, and networks*. Oxford: Oxford University Press.
- Kılıç, K. (2024). Radikalleşme ile mücadelede yerel yönetimlerin rolü-Londra örneği. *İdealkent*, 16(44), 877-905. <https://doi.org/10.31198/idealkent.1423826>.
- Malmros, R. (2019). From idea to policy: Scandinavian municipalities translating radicalization. *journal for deradicalization*, (18): 38-73.
- Mathur, P., vd. (2024, 1 Mayıs). *The radicalization (and counter-radicalization) potential of artificial intelligence* 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://www.icct.nl/publication/radicalization-and-counter-radicalization-potential-artificial-intelligence> adresinden edinilmiştir.
- Mccauley, C. & Moskalenko, S. (2008). Mechanisms of political radicalization: pathways toward terrorism. *Terrorism and Political Violence*, 20(3), 415-433.
- Muhasilovic, J. (2020). *Turkey's soft power and public diplomacy in Bosnia-Herzegovina and Sandžak*. İstanbul: TDBB Yayınları.
- Nordic Council of Ministers (2017). *The Nordic safe cities guide insights, inspiration and best practice for your city*. 23 Temmuz 2024 tarihinde https://www.regjeringen.no/contentassets/26d0dd4a4e584b19ab02a2d1e468c296/nordic_safe_cities_guide.pdf adresinden edinilmiştir.
- NSCN (t.y.). *Become a Nordic safe city light on life*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/4ed0c77c-a82b-4636-82a4-d7e8ca0aee9e/0bb74c3b-c91d-4bb2-82e9-b79236754f8b-bilag-1.pdf> adresinden edinilmiştir.
- NSCN (t.y.a). *Democracy spotlight*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://nordicsafecities.org/initiatives/nordic-extremism-briefing/> adresinden edinilmiştir.

- NSCN (t.y.b). *EDDA – Online democracy in the nordics*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://nordicsafecities.org/initiatives/edda/> adresinden edinilmiştir.
- NSCN (t.y.c). *GROW – Leave no neighbourhood behind*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://nordicsafecities.org/initiatives/grow-leave-no-neighbourhood-behind-publication/> adresinden edinilmiştir.
- NSCN (t.y.d). *What is safe digital city?*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://nordicsafecities.org/initiatives/safe-digital-city/> adresinden edinilmiştir.
- NSCN (t.y.e). *What is Nordic pioneers?*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://nordicsafecities.org/initiatives/nordic-pioneers/> adresinden edinilmiştir.
- NSCN (2019). *All'IN GUIDE-Inspiration on how your city can build the next generations of safe city changemakers*”, 23 Temmuz 2024 tarihinde https://nordicsafecities.org/wp-content/uploads/KomINN_Guide_Download.pdf adresinden edinilmiştir.
- NSCN (2020). *Guidelines for your safe city strategy- 2020*. 23 Temmuz 2024 tarihinde https://nordicsafecities.org/wp-content/uploads/NSC.6-principper.final_.v1.pdf adresinden edinilmiştir.
- NSCN (2020). *Nordic capital code*. 23 Temmuz 2024 tarihinde https://nordicsafecities.org/wp-content/uploads/NSC.CapitalCode.final_.v1.pdf adresinden edinilmiştir.
- NSCN (2021). *Nordic safe cities alliance memberships 2022-2024*. 23 Temmuz 2024 tarihinde https://nordicsafecities.org/wp-content/uploads/02.-Membership_brochure_NSC_2022-24-1.pdf adresinden edinilmiştir.
- NSCN (2021a). *Our safe urban spaces principles*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://nordicsafecities.org/wp-content/uploads/Safe-Urban-Spaces-Principles.pdf> adresinden edinilmiştir.
- NSCN (2021b). *Safe urban spaces a nordic approach and toolbox*. 23 Temmuz 2024 tarihinde https://nordicsafecities.org/wp-content/uploads/Safe-Urban-Spaces_Spreads.pdf adresinden edinilmiştir.
- NSCN (2024). *Safeguarding local democracy nordic safe cities alliance 2024-2026*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://nordicsafecities.org/wp-content/uploads/Nordic-Safe-Cities-Membership-Brochure-2024.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Olsson, E. (2018). *Swedish municipalities and their strategies against radicalization a case study of two municipalities in kronobergs county*

- and their implementation of the national strategy against violent extremism* [yüksek lisans tezi]. Linnaeus Üniversitesi.
- OSCE (2018). *The role of civil society in preventing and countering violent extremism and radicalization that lead to terrorism*. 17 Temmuz 2024 tarihinde <https://www.osce.org/secretariat/107807> adresinden edinilmiştir.
- Ö, S & Gündüz, S. (2017). *Belediyeler için uluslararası işbirlikleri ve kardeş şehirler rehberi*. İstanbul: TDBB Yayınları.
- RAN (2024). *Danish national corps of mentors and parent coaches*. 23 Temmuz 2024 tarihinde https://home-affairs.ec.europa.eu/document/download/2d2317da-9d62-4971-a0ce-c41192acadee_en?filename=danish_national_corps_of_mentors_and_parent_coaches_en.pdf adresinden edinilmiştir.
- Reuters (2024, 15 Ağustos). *Nordic countries join forces to combat spread of Swedish gang crime*. 17 Temmuz 2024 tarihinde <https://www.reuters.com/world/europe/nordic-countries-join-forces-combat-spread-swedish-gang-crime-2024-08-14/> adresinden edinilmiştir.
- Strong Cities Network (2022, 2 Kasım). *Nordic safe cities: annual summit 2022*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://strongcitiesnetwork.org/news/nordic-safe-cities-annual-summit-2022/> adresinden edinilmiştir.
- Strong Cities Network (2023, Eylül). *A guide for mayors for preventing and responding to hate, extremism and polarisation*. 17 Temmuz 2024 tarihinde <https://strongcitiesnetwork.org/wp-content/uploads/2023/09/Digital-Mayoral-Guide-English.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (t.y.). *TDBB birlik tüzüğü*. 9 Ağustos 2024 tarihinde https://www.tdbb.org.tr/?page_id=38&lang=tr adresinden edinilmiştir.
- TDBB (t.y.a). *Türk öğrenciler Azerbaycan'ın en büyük gençlik kampı Yayfest'e katıldı*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/?p=23225&lang=tr> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2012, Şubat). *TDBB 2010-2011 faaliyet raporu*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2016/01/2011-TDBB-Faaliyet-Raporu.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2013). *TDBB 2012 faaliyet raporu*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2016/01/2012-TDBB-Faaliyet-Raporu.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2015, 26 Ocak). *TDBB 2014 faaliyet raporu*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2016/01/2014-y%C4%B1l%C4%B1-faaliyet-raporu.pdf> adresinden edinilmiştir.

- TDBB (2016). *TDBB 2015 faaliyet raporu*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2016/06/2015-TDBB-Faaliyet-Raporu.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2018). *UYEM 2017 eğitim raporu*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2018/06/uyem-2017-T%C3%BCrk%C3%A7e.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2019, Temmuz). *Avrasya'da Yerel Gündem dergisi*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2019/07/avrasyad-yerel-gundem-14-son.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2020, Aralık). *Avrasya'da Yerel Gündem dergisi*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2020/12/AVRASYADA-YEREL-GUNDEM-SAYI-19-.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2020a). *TDBB tanıtım broşürü*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2020/03/TDBB-Tan%C4%B1t%C4%B1m-Bro%C5%9F%C3%BCr%C3%BC-2020-Bask%C4%B1-Hali.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2021, 21 Haziran). *TDBB 2020 faaliyet raporu*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2021/06/TDBB-2020-Faaliyat-Raporu.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2022, Nisan). *TDBB 2021 faaliyet raporu*. 9 Ağustos 2024 tarihinde https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2022/04/TDBB-Faaliyet-Raporu-2021_TR_Mail.pdf adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2022a). *Avrasya'da Yerel Gündem dergisi*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2023/03/AVRASYADA-YEREL-GUNDEM-SAYI-28.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2023, Ekim). *Avrasya'da Yerel Gündem dergisi*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2023/10/AVRASYADA-YEREL-GUNDEM-SAYI-30-k.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2023a). *TDBB 2022 faaliyet raporu*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2023/06/TDBB-2022-RAPORU-.pdf> adresinden edinilmiştir.
- TDBB (2024). *TDBB 2023 faaliyet raporu*. 9 Ağustos 2024 tarihinde https://www.tdbb.org.tr/tdbb/wp-content/uploads/2024/04/TDBB2023RAPORU_3.pdf adresinden edinilmiştir.
- The Nordic Pioneers (t.y.). *The Nordic pioneer prize mentorship*. 23 Temmuz 2024 tarihinde <https://nordicpioneers.org/mentorship-program/>

Türkiye Mezunları (t.y.). *Jahja Muhalisovic*. 9 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.turkiyemezunlari.gov.tr/mezunlar/dr-jahja-muhasilovic-2023-04-11T11-19-36> adresinden edinilmiştir.

Extended Abstract

Domestic programs aimed at countering radicalization and violent extremism must be reinforced through international cooperation. Due to their strategic priorities, states often struggle to collaborate on concepts with subjective definitions, such as terrorism and radicalization. This lack of consensus enables radical organizations to exploit ambiguities. Failure to engage in international cooperation when dealing with cross-border threats such as radicalization and violent extremism may result in a lack of preparedness and understanding when confronted with such phenomena. The absence of international cooperation in combating radical and extremist organizations necessitates an iterative process of learning and adaptation following each terrorist attack. However, establishing international cooperation frameworks will facilitate the exchange of experiences regarding radical movements in one region, allowing for the implementation of preventive measures before the threat materializes elsewhere.

Efforts to combat radicalization rely on three fundamental pillars: prevention, intervention, and punishment. Each pillar serves a distinct function. Prevention, the first pillar, falls within the domain of local governments too. Local governments contribute to the prevention of radicalization through the services they provide. The challenges faced by individuals and communities—along with perceived injustices and discrimination—make them vulnerable to radical movements. Due to their direct interaction with the public, local governments have a unique vantage point to observe and address these issues. While local governments develop strategies based on central government directives, they often lack the knowledge and experience to effectively respond to emerging challenges. To address this issue, international cooperation networks that engage local governments should be established.

The Nordic Safe Cities Network, initially founded through the initiative of the Nordic Council of Ministers before becoming an independent organization, exemplifies successful intergovernmental cooperation in countering radicalization. The NSCN disseminates strategies tailored to Nordic cultural characteristics to its member local governments and develops new policies based on accumulated experience. Within the framework of Sociologic Translation Theory, implementing a similar cooperation model among local governments in the Turkish world would be beneficial. However, direct translation and implementation of such a mission would be inappropriate; thus, new strategies must be developed that consider the sensitivities and characteristics of the Turkish context. Additionally, concepts

with subjective definitions, such as radicalization and violent extremism, should be reassessed in this context.

Establishing entirely new networks is not a prerequisite for combatting radicalization. Instead, existing networks can take on a pioneering role, enabling a more rapid and efficient response. Therefore, the Turkic world's local governments do not need to create a new network to foster cooperation in counter-radicalization efforts. Given its number of members and broad geographical reach, the TDBB is well-suited for implementing this mission. Notably, TDBB encompasses not only municipalities from Turkey and Turkic republics but also a significant number of municipalities from the Balkans and the Middle East. The engagement of these municipalities and the development of sister-city relationships facilitate connections between young communities, fostering solidarity and implementing preventive measures against potential threats. To maximize the impact of sister-city initiatives, their functionality must be enhanced, and shared platforms should be created where multiple municipalities can collaborate.

A thorough analysis of TDBB's activities underscores the need for a more structured approach in managing its prevention of radicalization projects. TDBB provides various opportunities for personnel and youth within member municipalities, including training programs and internships. These opportunities should also be extended to municipal personnel to enhance their understanding of radicalization warning signs. Employees working in key municipal units, such as social services and psychology departments, can receive specialized training to recognize indicators of radicalization.

An examination of TDBB's statutes and activities reveals significant similarities with the NSCN's operational framework. However, the NSCN articulates its mission with greater clarity, particularly in the context of integration and counter-radicalization. Moreover, the NSCN maintains a more systematic structure in its activities and facilitates cooperation in law enforcement and intelligence through civil society initiatives. For instance, Denmark, Norway, Sweden, and Finland plan to establish a collaborative police station in Stockholm to combat gang crime. In response to increasing migration and integration challenges, Nordic countries aim to strengthen law enforcement and intelligence cooperation alongside local government collaboration. Similarly, TDBB's leadership in local government affairs may pave the way for comparable collaboration models in the Turkish world in the future. This article is an original study that explores intergovernmental cooperation in countering radicalization within the context of the Turkish world.